

Bruksela, dnia 28 stycznia 2013 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 3/2013

Sprawozdanie z inicjatyw i opinii Komisji Europejskiej w grudniu 2012 r. (środowisko, nauka, edukacja, ochrona zdrowia oraz sprawy instytucjonalne i wewnętrzne)

1. **ŚRODOWISKO - Środki dla Interpolu na rzecz walki z przestępstwami przeciwko dzikiej faunie i florze**
2. **ŚRODOWISKO - 40 mln EUR na innowacje związane z wodą**
3. **ŚRODOWISKO - Nowe przepisy dotyczące bardziej ekologicznych paliw żeglugowych wpłyną korzystnie na zdrowie ludzi**
4. **ŚRODOWISKO - Nowe wytyczne w zakresie akwakultury i ochrony przyrody**
5. **KLIMAT - 1,2 mld euro dotacji na uruchomienie innowacyjnych projektów w sektorze energii ze źródeł odnawialnych**
6. **KLIMAT - Konferencja w Ad-Dausze – skromny krok w kierunku globalnego porozumienia w sprawie klimatu w 2015 r.**
7. **KULTURA - Sprawozdanie Komisji: taśmy z milionem godzin europejskich filmów leżą zamknięte w puszkach i w szafach**
8. **NAUKA - Wybór nowego przewodniczącego Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych**
9. **NAUKA - Komisja planuje finansowanie najwyższej klasy stanowisk naukowych w regionach słabiej rozwiniętych**

10. **EDUKACJA - Partnerstwa szkół przyczyniają się do poprawy umiejętności uczniów i nauczycieli**
11. **EDUKACJA - 500 uniwersytetów zawalczy o miejsce w nowym rankingu**
12. **BADANIA I ROZWÓJ – Podsumowanie wyników: pomimo kryzysu największe firmy unijne nadal inwestują w innowacje**
13. **EDUKACJA I ZATRUDNIENIE - Rusza *EU Skills Panorama* – nowy portal Komisji mający zmniejszyć rozdźwięk między umiejętnościami pracowników a potrzebami rynku pracy**
14. **OCHRONA ZDROWIA - Unijny projekt badawczy daje nadzieję na zdrowsze święta**
15. **OCHRONA ZDROWIA - Pacjenci u steru: cyfrowa przyszłość opieki zdrowotnej**
16. **RÓWNOUPRAWNIENIE - Koniec mitów i szklanych sufitów: uruchomienie bazy danych kobiet gotowych do objęcia stanowisk w organach spółek**
17. **SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Nowe wytyczne Komisji: pracownicy mają obowiązek ujawniania nieprawidłowości**
18. **SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Komisja przyjmuje plan reformy unijnych agencji**
19. **SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Przewodniczący Barroso zapowiada projekty finansowane z pokojowej nagrody Nobla, które pomogą dzieciom cierpiącym w wyniku wojen i konfliktów**
20. **POLITYKA WEWNĘTRZNA - „Sprawność regulacyjna”: możliwości lepszego wykorzystania unijnego prawa w trudnych czasach**
21. **SPRAWY WEWNĘTRZNE - Ocena narzędzi egzekwowania prawa: na szczeblu UE nie trzeba nowych baz danych**
22. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Mniej biurokracji w transgranicznych sprawach sądowych – „tak” ministrów dla reformy Komisji**
23. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - UE uznaje normy ochrony danych osobowych w Nowej Zelandii w celu pobudzenia wymiany handlowej**
24. **ZATRUDNIENIE - Zatrudnienie wśród młodzieży: Komisja proponuje pakiet środków**

1. ŚRODOWISKO - Środki dla Interpolu na rzecz walki z przestępstwami przeciwko dzikiej faunie i florze

Komisja Europejska przeznaczy prawie dwa miliony euro na wsparcie Interpolu w jego walce z przestępstwami przeciwko dzikiej faunie i florze oraz w wysiłkach na rzecz ochrony światowych zasobów naturalnych przed nielegalnym międzynarodowym handlem okazami dzikich zwierząt i roślin. W ciągu najbliższych trzech lat środki w kwocie 1,73 mln euro zostaną przekazane światowemu organowi policji na rzecz realizacji projektu zwalczania przestępstw przeciwko dzikiej faunie i florze w ramach Międzynarodowego Konsorcjum ds. Zwalczania Przestępstw przeciwko Dzikiej Faunie i Florze (ICCWC). Członkami konsorcjum są również Sekretariat Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), Bank Światowy (WB) oraz Światowa Organizacja Celna (WCO).

Janez Potočnik, komisarz UE ds. środowiska, powiedział: „Niewiele osób ma bezpośrednią styczność z przestępstwami przeciwko środowisku, ale skutki tych przestępstw mają wymiar globalny, a państwa rozwijające się doświadczają ich najostrej. Szczególne zaniepokojenie budzi wzrost handlu dzikimi zwierzętami i roślinami, w tym nielegalnego handlu kością słoniową i rogami nosorożca, który osiągnął najwyższy od dziesięciu lat poziom. Zjawisko to dotyczy również innych zagrożonych gatunków, takich jak tygrys lub niektóre gatunki drewna tropikalnego. Nielegalny handel jest główną przyczyną utraty różnorodności biologicznej, a przekazane środki finansowe pomogą lepiej egzekwować prawo i zwiększyć międzynarodową współpracę w zakresie tego niepokojącego zjawiska. Pomogą również zdobyć zaufanie naszych partnerów i będą świadczyć, że poważnie myślimy o walce z utratą różnorodności biologicznej na całym świecie.”

„Pomoc ze strony Komisji Europejskiej znacząco wesprze Interpol i jego partnerów z ICCWC w walce z rabunkiem zasobów naturalnych w niektórych spośród najuboższych krajów na świecie i z przestępcami zarabiającymi miliony na tym nielegalnym handlu. Efekty w tym zakresie można osiągnąć tylko dzięki współpracy. Interpol będzie kontynuował swoje działania na rzecz globalnej odpowiedzi ze strony organów ścigania na ten problem, który dotyka każdego regionu na świecie”, powiedział sekretarz generalny Interpolu **Ronald K. Noble**.

Założone w 2010 r. konsorcjum ICCWC koordynuje współpracę krajowych organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa dotyczącego dzikiej fauny i flory i subregionalnych i regionalnych sieci oraz wspiera je, przyczyniając się do ochrony różnorodności biologicznej i zrównoważonego korzystania z niej, a także do rozpowszechniania lepszych rządów w zakresie zarządzania zasobami naturalnymi w krajach rozwijających się.

Celem projektu zwalczania przestępstw przeciwko dzikiej faunie i florze jest zapewnienie długoterminowego budowania zdolności reagowania, poprawa międzynarodowej wymiany informacji i danych wywiadowczych oraz koordynacja wysiłków zmierzających do egzekwowania prawa dzięki wsparciu rządowych organów odpowiedzialnych za gospodarkę leśną i łowiecką w krajach pochodzenia, tranzytu oraz docelowych. W szerszym ujęciu projekt ten wniesie też wkład w lepsze zarządzanie oraz walkę z korupcją.

Główne działania obejmują: analizę potrzeb w zakresie zdolności reagowania, za którą idzie pomoc techniczna i finansowa dla krajów, w których wykryto braki, opracowywanie i organizację programów budowania zdolności, w tym materiałów szkoleniowych, kursów i warsztatów oraz przygotowanie zespołów reagowania na incydenty, gotowych do podjęcia ukierunkowanych działań w zakresie egzekwowania przepisów we współpracy z państwami rozwijającymi się.

W ramach wysiłków na rzecz walki z przestępstwami przeciwko dzikiej faunie i florze Komisja Europejska podjęła także decyzję o przeznaczeniu 2 mln euro na przedłużenie działania programu MIKE, jedyne w swoim rodzaju mechanizmu monitorowania kłusownictwa słońi na całym kontynencie afrykańskim i przeciwdziałania mu.

- **Kontekst**

Dziedzictwo przyrodnicze na naszej planecie – od pojedynczych gatunków po ekosystemy, takie jak lasy, rafy koralowe, słodka woda i gleby – kurczy się w zastraszającym tempie. Ta utrata różnorodności biologicznej powoduje co roku miliardowe straty w światowej gospodarce, wywierając niekorzystny wpływ na gospodarki, perspektywy biznesowe i możliwość walki z ubóstwem. Obecne światowe tempo wymierania gatunków przekracza naturalne tempo wymierania o około od 100 do 1000 razy, głównie na skutek działalności człowieka, często niezgodnej z prawem.

Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) ogranicza międzynarodowy handel okazami

gatunków zagrożonych wyginięciem oraz produktami wytwarzanymi z nich, a w niektórych przypadkach zakazuje go. UE dąży do wzmocnienia pozycji CITES wprowadzając przepisy dotyczące handlu dzikimi zwierzętami i roślinami. Konwencja CITES ma 176 sygnatariuszy i reguluje międzynarodowy handel około 30 000 gatunków dzikich zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem. Konferencje Stron CITES (CoP) odbywają się raz na trzy lata, a następne spotkanie odbędzie się w Bangkoku w marcu 2013 r.

Program monitorowania nielegalnego zabijania słoń (MIKE) jest realizowany w ramach CITES od 2001 r. przy pełnym udziale rządów 43 państw strefy występowania słoń w Afryce i Azji. Dzięki programowi MIKE monitoruje się tam poziom kłusownictwa słoń na około 85 obszarach. W ciągu ostatnich pięciu lat program MIKE w Afryce skorzystał z dotacji 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju w wysokości 9 814 000 euro. Komisja Europejska przygotowuje się do udzielenia kolejnej dotacji w kwocie 2 mln euro, aby możliwa była dalsza realizacja programu do końca 2014 r.

Program CITES MIKE udokumentował alarmujący wzrost zjawiska nielegalnego zabijania słoń w całej Afryce, poczynając od 2006 r. Zjawisko to osiągnęło rekordowy poziom w 2011 r. Przedstawione dowody zwróciły uwagę całego świata na zagrożenie, jakie obecnie zawisło nad populacją słoń, i stanowią podstawę działań podejmowanych w celu rozwiązania tego problemu na szczeblu krajowym i międzynarodowym. MIKE wywarł również istotny wpływ na poprawę współpracy między państwami strefy występowania słoń i umożliwił nowy poziom wzajemnego zrozumienia między nimi, czego dowodem jest Plan działania na rzecz słoń afrykańskich opracowany przez państwa strefy na spotkaniach poświęconych temu gatunkowi, organizowanych pod auspicjami programu CITES MIKE, który został jednomyślnie przyjęty przez te państwa przy okazji piętnastej sesji konferencji stron konwencji CITES (Ad-Dauha, 2010 r.).

- **Dodatkowe informacje:**

Informacje na temat polityki UE dotyczącej handlu dziką fauną i florą są dostępne tutaj: http://ec.europa.eu/environment/cites/news_en.htm

2. ŚRODOWISKO - 40 mln EUR na innowacje związane z wodą

Europejskie partnerstwo innowacyjne w zakresie wody (EPI) pod przewodnictwem komisarza ds. środowiska **Janeza Potočnika** przyjęło strategiczny plan realizacji. Jest on ważnym etapem opracowywania odpowiedzi na problemy związane z gospodarką zasobami wodnymi w Europie. W planie tym określono priorytetowe obszary, w których potrzebne jest znalezienie rozwiązań. Grupy robocze będą teraz opracowywać narzędzia i mechanizmy promowania innowacyjnego podejścia do polityki i technologii w sektorze wodnym. W 2013 r. na wsparcie projektów przyczyniających się do realizacji EPI w zakresie wody udostępnionych zostanie 40 mln euro.

Janez Potočnik, komisarz UE ds. środowiska, powiedział: „Potrzebujemy innowacji, aby rozwiązać problemy związane z wodą i przyczynić się do realizacji celów niedawno przyjętego planu ochrony zasobów wodnych Europy. Europejskie partnerstwo innowacyjne w zakresie wody łączy podmioty prywatne i publiczne, które są w stanie wprowadzać na rynek nowe pomysły. Wykonanie strategicznego planu realizacji nie tylko zagwarantuje wodę dobrej jakości w ilości wystarczającej do zaspokojenia potrzeb ludności, gospodarki i środowiska, ale także przyczyni się do wzmocnienia europejskiego przemysłu wodnego na rynku światowym, który do 2030 r. ma się podwoić”.

W partnerstwie biorą udział podmioty z sektorów takich jak przemysł związany z wodą, MŚP, środowiska naukowe, samorządy lokalne, główni odbiorcy wody i sektor finansowy. Celem jest przyspieszenie rozwoju i wdrażania innowacyjnych rozwiązań problemów związanych z wodą w Europie i poza jej granicami.

Europejskie partnerstwo innowacyjne w zakresie wody powstało w celu „określania, badania, zwiększania zakresu, rozpowszechniania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań dla 10 najpoważniejszych problemów związanych z wodą” do 2020 r.

Obecnie wybrano pięć obszarów priorytetowych:

- odzyskiwanie wody i jej recykling;
- uzdatnianie wody i oczyszczanie ścieków;
- woda i energia;
- zarządzanie ryzykiem związanym z ekstremalnymi zdarzeniami powiązаныmi z wodą;
- usługi ekosystemowe.

Określając powyższe priorytety, skupiono się na wyzwaniach i szansach w sektorze gospodarki wodnej, oraz na działaniach innowacyjnych, które gwarantują największą

skuteczność. Jako priorytety o charakterze przekrojowym przyjęto zarządzanie zasobami wodnymi, modele zarządzania i monitorowania oraz finansowanie innowacji. Kwestie te mają wpływ na warunki ramowe, umożliwiają tworzenie połączeń między poszczególnymi priorytetowymi obszarami pracy oraz stanowią fundament dla wszystkich pozostałych działań. Kolejnym czynnikiem umożliwiającym realizację wszystkich innych priorytetów są inteligentne technologie.

Na projekty przyczyniające się do realizacji EPI w zakresie wody przeznaczono 40 mln euro z siódmego ramowego programu ramowego w zakresie badań. Do 4 kwietnia 2013 r. otwarte jest zaproszenie do składania wniosków:

http://cordis.europa.eu/fetch?CALLER=FP7_NEWS&ACTION=D&RCN=34831

Potencjalni wnioskodawcy będą mogli uzyskać dodatkowe informacje w dniu 15 stycznia 2013 r. w Brukseli w trakcie organizowanego przez DG ds. Badań Naukowych i Innowacji dnia otwartego.

Dla zainteresowanych stron otwarto również zaproszenie do udziału w Grupach Roboczych ds. Wody europejskiego partnerstwa innowacyjnego:

http://ec.europa.eu/environment/water/innovationpartnership/index_en.htm

- **Kolejne działania**

Na początku 2013 r. grupa zadaniowa ds. europejskiego partnerstwa innowacyjnego w zakresie wody określi konkretne cele i etapy działań przedstawionych w strategicznym planie realizacji. Zaproszenie do udziału w Grupach Roboczych zostanie zamknięte najprawdopodobniej w kwietniu 2013 r.

- **Kontekst**

Światowy rynek związany z wodą szybko się rozwija. Szacuje się, że osiągnie on wartość 1 bln USD do 2020 r. Europejski przemysł związany z wodą działa na rynkach całego świata, opracowując innowacyjne rozwiązania, ale często nie jest w stanie w pełni zrealizować swojego potencjału gospodarczego. Wyeliminowanie przeszkód dla przełomowych rozwiązań na rynku oraz wspieranie europejskiej przewagi komparatywnej w łańcuchu wartości innowacji pomoże przedsiębiorstwom wprowadzać ich rozwiązania do obrotu. Uwolnienie potencjału innowacyjnego w dziedzinie gospodarki wodnej może w znaczący sposób przyczynić się do tworzenia miejsc pracy i zwiększania konkurencyjności. Podwyższenie o 1 proc. stopy wzrostu

sektora wodnego w Europie może doprowadzić do stworzenia do 20 000 nowych miejsc pracy.

Europejskie partnerstwa innowacyjne, zaproponowane w ramach inicjatywy przewodniej „Unia innowacji” objętej strategią Europa 2020, mają na celu przyspieszenie innowacji, które przyczyniają się do rozwiązywania problemów społecznych, a także zwiększenie konkurencyjności Europy, pomoc w tworzeniu miejsc pracy i napędzanie wzrostu gospodarczego. EPI przyczyniają się do kumulowania wiedzy fachowej i zasobów dzięki wzajemnemu dopasowaniu podaży i popytu na innowacje oraz dzięki współpracy podmiotów publicznych i prywatnych na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym. Głównym celem EPI w zakresie wody jest usuwanie przeszkód dla innowacji, dopasowanie podaży i popytu na innowacje związane z wodą, tworzenie strategii rozpowszechniania sprawdzonych rozwiązań oraz przyspieszenie wprowadzania innowacji na rynek.

EPI w zakresie wody jest powiązane z wchodzącą w zakres strategii Europa 2020 inicjatywą przewodnią na rzecz [Europy efektywnie korzystającej z zasobów](#), w której szczególny nacisk kładzie się na zrównoważone gospodarowanie wodą. Partnerstwo to opiera się na [planie działania w sprawie ekoinnowacji](#), który koncentruje się na wspieraniu innowacji zmniejszających presję na środowisko oraz na zmniejszaniu przepaści oddzielającej innowacje od rynku. Innowacje uznano też za najważniejsze z narzędzi pomocnych w realizacji wariantów polityki, które zostały określone w [planie ochrony zasobów wodnych Europy](#). Plan ten, będący reakcją UE na rosnące zagrożenia dla środowiska wodnego, został przyjęty przez Komisję Europejską w listopadzie 2012 r.

- **Dodatkowe informacje:**

Wnioski i skład grupy sterującej ds. wody EPI oraz szczegółowe informacje na temat EPI w zakresie wody można znaleźć na następującej stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/environment/water/innovationpartnership/index_en.htm

3. ŚRODOWISKO - Nowe przepisy dotyczące bardziej ekologicznych paliw żeglugowych wpłyną korzystnie na zdrowie ludzi

Nowe przepisy dotyczące paliw żeglugowych, które wchodzą w życie 17 grudnia 2012 r., zmniejszą znacząco zanieczyszczenie powietrza i jego wpływ na ludzkie zdrowie. Zanieczyszczenia powietrza powodowane przez żeglugę morską są przenoszone na

duże odległości, a w rezultacie pogłębiają problemy związane z jakością powietrza w wielu miastach europejskich. Bez podejmowania działań emisje siarki ze statków na obszarach morskich UE przekroczyłyby do 2020 r. poziom emisji ze wszystkich źródeł naziemnych. Zmienione przepisy zahamują tę tendencję, zmniejszając nie tylko emisje siarki, lecz co ważniejsze emisje cząstek stałych, co oznacza wyraźny postęp w zakresie ochrony zdrowia ludzi i środowiska.

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Siim Kallas** powiedział: „Europa jest obecnie na etapie realizacji zobowiązań podjętych jednogłośnie przez jej państwa członkowskie w ramach IMO w 2008 r. Mamy również świadomość kosztów, jakie ponosi branża w celu spełnienia wymogów, i zmiernymy do ich zminimalizowania w ramach „niezbędnika zrównoważonego transportu wodnego” przedstawionego we wrześniu 2011 r.”.

Komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** powiedział: „Poprawa jakości powietrza to długofalowe wyzwanie związane z ochroną środowiska. Choć zajęło to trochę czasu, udało się jednak pozyskać zaangażowanie sektora gospodarki morskiej. Prawdziwymi beneficjentami są obywatele Europy, którzy będą oddychać czystszyrny powietrzem i cieszyć się zdrowszym życiem, a także branża dostarczająca czyste paliwa i technologie”.

Dyrektywa, która wchodzi w życie 17 grudnia 2012 r., opiera się na normach opracowanych przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO). Doprowadzi ona do stopniowej redukcji maksymalnej zawartości siarki w paliwach żeglugowych z 3,5 proc. do 0,5 proc. do stycznia 2020 r. W przypadku niektórych bardzo wrażliwych ekosystemów, takich jak Morze Bałtyckie i Morze Północne wraz z kanałem La Manche, maksymalne zawartości siarki zostaną obniżone do 0,1 proc. już w 2015 r.

Alternatywę dla paliwa o niskiej zawartości siarki stanowi możliwość wyboru równoważnych metod spełnienia wymogów, takich jak systemy oczyszczania spalin lub statki napędzane skroplonym gazem ziemnym (LNG). Obecne unijne instrumenty finansowania transportu, takie jak programy TEN-T i Marco Polo, oraz Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) zapewniają wsparcie finansowe dla proekologicznych projektów dotyczących sektora morskiego. Ponadto Komisja zainicjowała działania na rzecz promowania wykorzystania LNG jako paliwa okrętowego. W dalszym ciągu wdrażane będą również średnio- i długoterminowe środki mające na celu promocję ekologicznych technologii statków, paliw alternatywnych i rozwoju zielonej infrastruktury transportowej w kontekście [niezbędnika zrównoważonego transportu wodnego](#), we współpracy z przedstawicielami branży i państw członkowskich.

Przedmiotowa dyrektywa jest najnowszym elementem ram polityki UE w zakresie zanieczyszczenia powietrza, które były opracowywane na przestrzeni ostatnich 30 lat. Komisja Europejska przeprowadza obecnie kompleksowy przegląd ram strategicznych z myślą o ich aktualizacji w 2013 r.

- **Kolejne działania**

Najpóźniej do dnia 18 czerwca 2014 r. państwa członkowskie będą musiały zmienić swoje dotychczasowe ustawodawstwo dotyczące jakości paliw żeglugowych w celu dostosowania go do nowej dyrektywy. Dyrektywa zapewnia pewność prawa, jeśli chodzi o inwestycje potrzebne armatorom, operatorom portów i rafineriom.

Państwa członkowskie mają dopilnować, aby od roku 2015 r. statki wykorzystywały paliwo o zawartości siarki najwyżej 0,10 proc. na obszarze Morza Bałtyckiego i Morza Północnego wraz z kanałem La Manche. Dopuszcza się przy tym równoważne metody spełnienia wymogów, np. systemy oczyszczania spalin.

Począwszy od roku 2020, statki pływające po obszarach wszystkich pozostałych mórz europejskich będą musiały stosować paliwo o zawartości siarki poniżej 0,50 proc.

- **Kontekst**

Paliwem tradycyjnie stosowanym na statkach jest ciężki olej opałowy. Zawartość siarki w takim paliwie może wynosić nawet do 5 proc. Dla porównania, zawartość siarki w paliwach stosowanych w samochodach ciężarowych lub osobowych nie może przekraczać 0,001 proc.

Emisje dwutlenku siarki powodują kwaśne deszcze i odpowiadają za powstawanie pyłu zawieszonego. Pył ten jest szkodliwy dla zdrowia ludzi. Przyczynia się do występowania chorób układu oddechowego i krążenia oraz powoduje skrócenie średniej długości życia w UE o nawet dwa lata.

- **Dodatkowe informacje:**

Dyrektywa zmieniająca dyrektywę Rady 1999/32/WE w zakresie zawartości siarki w paliwach żeglugowych:

<http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:327:0001:0013:PL:PDF

<http://ec.europa.eu/environment/air/transport/ships.htm>

http://ec.europa.eu/environment/air/transport/ships_proposal.htm

4. ŚRODOWISKO - Nowe wytyczne w zakresie akwakultury i ochrony przyrody

Komisja ogłosiła nowe wytyczne w celu poprawy rozumienia sposobu realizacji przedsięwzięć w zakresie akwakultury na obszarach Natura 2000, czyli w ramach ogólnounijnej sieci terenów chronionych. W wytycznych wyjaśniono najlepsze sposoby zapewnienia zgodności działań związanych z akwakulturą z prawem EU dotyczącym przyrody, a zwłaszcza przepisami dotyczącymi sieci Natura 2000. Podkreślono znaczenie sektora akwakultury dla produkcji żywności i wskazano na kluczową rolę sieci Natura 2000 w realizacji celów polityki Unii Europejskiej w zakresie różnorodności biologicznej. W wytycznych skoncentrowano się na wdrażaniu przepisów dotyczących właściwej oceny w ramach dyrektywy siedliskowej.

Janez Potočnik, komisarz ds. środowiska, określił dokument jako „pożyteczne narzędzie służące poprawie porozumienia między podmiotami gospodarczymi, organami publicznymi, zarządcami obszarów Natura 2000 oraz organami ochrony środowiska. Umożliwi on opracowywanie zrównoważonych projektów z zakresu akwakultury, które osiągną założone cele produkcyjne z poszanowaniem ekologicznych walorów obszarów Natura 2000.”.

Maria Damanaki, komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa, powiedziała: „Akwakultura odgrywa ważną rolę w UE z punktu widzenia dostępu do zasobów żywności i istnieje potrzeba wykorzystania jej potencjału w dążeniu do osiągnięcia zrównoważenia, bezpieczeństwa żywnościowego, wzrostu i zatrudnienia. Będąc jedną z wielu form użytkowania naszych wód, unijne akwakultury muszą się rozwijać w sposób zrównoważony środowiskowo i dzisiejszy dokument przyczyni się do realizacji tego celu”.

W wytycznych pt. „Wytyczne w sprawie akwakultury i sieci Natura 2000 – zrównoważona działalność w zakresie akwakultury w ramach sieci obszarów Natura 2000” określono kontekst polityczny rozwoju akwakultury i ochrony różnorodności biologicznej w Europie. Dokonano przeglądu potencjalnego wpływu głównych systemów akwakultury na przyrodę i organizmy żywe skupiając szczególną uwagę na

metodach i narzędziach ich oceny w świetle celów związanych z ochroną przyrody w odniesieniu do poszczególnych obszarów. W wytycznych wyjaśniono sposób dokonywania oceny tych zagrożeń w indywidualnych przypadkach i określono, jak najlepiej można je minimalizować lub ich całkowicie uniknąć. Przedstawiono liczne studia przypadków z przykładami dobrych praktyk ilustrujących możliwość pozostawiania zrównoważonych akwakultur w zgodzie z ochroną przyrody lub wskazujących, jak mogą one jej sprzyjać poprzez tworzenie odpowiednich siedlisk, na które przeznaczono wiele obszarów. W wytycznych podkreślono korzyści wynikające ze strategicznego planowania, przy którym na wczesnym etapie procesu należy w zintegrowany sposób brać pod uwagę wymogi ochrony przyrody i rozwoju akwakultury. Dokument zawiera opisany krok po kroku sposób przeprowadzenia wymaganej procedury oceny uzupełniony o stosowne przykłady i praktyczne zalecenia.

To już piąte wytyczne dotyczące stosowania unijnego prawodawstwa odnoszącego się do ochrony przyrody w odniesieniu do strategicznych sektorów UE. Wcześniej opublikowane wytyczne dotyczyły [energii wiatrowej](#), [wydobycia surowców nieenergetycznych](#), rozwoju w [portach i obszarach przyujściowych](#) oraz [wodnego transportu śródlądowego](#).

- **Kontekst**

Rola akwakultury jako źródła światowej produkcji żywności pochodzącej ze środowiska wodnego rośnie, zwłaszcza że większość dzikich stad ryb spadła obecnie poniżej poziomu zrównoważonych limitów eksploatacji lub znajduje się na ich granicy. W UE produkcja pochodząca z akwakultury jest ważną dziedziną działalności gospodarczej w wielu regionach nadbrzeżnych i kontynentalnych, jednak zdecydowanie wbrew tendencjom światowym pozostawała w ostatnich latach na niezmiennym poziomie. Celem reformy wspólnej polityki rybołówstwa jest wykorzystanie pełnego potencjału unijnej akwakultury zgodnie z celami strategii Europa 2020, którymi są: zrównoważenie, bezpieczeństwo żywnościowe, wzrost i zatrudnienie.

Natura 2000 jest rozległą ogólnoeuropejską siecią obszarów chronionych. Celem jej istnienia jest zagwarantowanie długofalowego przetrwania najcenniejszych przyrodniczo i zagrożonych gatunków oraz siedlisk. Obejmuje ona obecnie prawie 18 proc. obszarów lądowych UE i ponad 217 tys. km² akwenów morskich. Natura 2000 nie jest jednak systemem ścisłych rezerwatów przyrody wykluczających wszelką ludzką działalność. Na obszarach należących do sieci nadal można prowadzić takie

rodzaje działalności jak rolnictwo, akwakultura, transport, rozwój infrastruktury, turystyka, leśnictwo i rekreacja, pod warunkiem że ma ona zrównoważony charakter i pozostaje zgodna z lokalnymi celami w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Natura 2000 jest jednym z głównych narzędzi wdrażania wspólnotowej strategii ochrony różnorodności biologicznej, która ma na celu zahamowanie utraty różnorodności biologicznej i przyspieszenie przekształcenia gospodarki UE w gospodarkę zasobooszczędną i zieloną.

- **Dodatkowe informacje:**

Wytyczne dotyczące akwakultury w kontekście sieci Natura 2000:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/provision_of_art6_pl.pdf

Polityka UE w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej:

http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Dodatkowe informacje na temat najnowszych zmian w sektorze akwakultury:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture/index_pl.htm

5. KLIMAT - 1,2 mld euro dotacji na uruchomienie innowacyjnych projektów w sektorze energii ze źródeł odnawialnych

Komisja Europejska przyznała 18 grudnia 2012 r. ponad 1,2 mld euro na realizację 23 nowatorskich projektów demonstracyjnych z dziedziny odnawialnych źródeł energii. Dofinansowanie przyznano w ramach pierwszego zaproszenia do składania wniosków programu finansowania NER300. Projekty będą współfinansowane z dochodów uzyskanych ze sprzedaży 200 mln uprawnień do emisji pochodzących z rezerwy dla nowych instalacji (NER) unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji.

Projekty obejmują szeroką gamę technologii odnawialnych – bioenergię (w tym zaawansowane biopaliwa), skoncentrowaną energię słoneczną, energię geotermalną, wiatrową, energię oceanów – oraz zarządzanie rozproszonym wytwarzaniem energii odnawialnej (inteligentne sieci).

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, stwierdziła: „Dzisiejsza decyzja jest jak prezent pod choinkę – nie waham się nazwać jej kamieniem milowym w unijnej polityce przeciwdziałania zmianie klimatu. Program NER 300 jest jak Robin Hood – dzięki niemu podmioty będące źródłem zanieczyszczeń finansują duże projekty demonstracyjne w dziedzinie nowych

technologii niskoemisyjnych. Dotacje w wysokości 1,2 mld euro – sfinansowane przez sprawców zanieczyszczeń – pozwolą uzyskać kolejne 2 mld euro inwestycji prywatnych w ramach 23 wybranych niskoemisyjnych projektów demonstracyjnych. Pomoże to UE zachować pozycję lidera w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i tworzyć – tu i teraz – nowe miejsca pracy w UE”.

Po uruchomieniu projekty te łącznie zwiększą roczną produkcję energii odnawialnej w Europie o około 10 TWh, co odpowiada rocznemu zużyciu paliwa przez ponad milion samochodów osobowych. Warto podkreślić, że celem jest przetestowanie technologii, dzięki którym w przyszłości możliwe będzie znaczne zwiększenie produkcji ze źródeł odnawialnych w całej UE.

W fazie realizacji wyróżnionych projektów (kolejne 3-4 lata) zatrudnienie znajdzie kilka tysięcy pełnoetatowych pracowników. Przez kolejne 15-20 lat przy obsłudze gotowych instalacji zatrudnionych będzie na pełen etat około tysiąca osób. Oprócz tego przewiduje się, że projekty będą miały pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy i zatrudnienie w całym łańcuchu dostaw.

Finansowanie z NER300 pokryje do 50% „odpowiednich kosztów” projektu, czyli dodatkowych kosztów w porównaniu z kosztem istniejących i sprawdzonych technologii. Pozostała część zostanie pokryta ze środków prywatnych lub dodatkowych środków krajowych. Fundusze NER300 będą udostępniane co roku w oparciu o udokumentowaną wydajność (ilość wytworzonej „zielonej” energii) i wymogi dotyczące dzielenia się wiedzą.

Niestety wśród projektów, którym przyznano finansowanie omawianą decyzją, nie znalazł się ani jeden dotyczący wychwytywania i składowania dwutlenku węgla. Kwota 275 mln euro przewidziana w pierwszym zaproszeniu do składania wniosków na projekty z tej kategorii będzie nadal dostępna w drugiej fazie programu NER300.

Komisja szybko przystąpi do realizacji drugiego zaproszenia do składania wniosków, obejmującego niewykorzystane fundusze z pierwszego wydania, jak również przychody z pozostałych 100 mln uprawnień z rezerwy dla nowych instalacji.

Zarówno na etapie wyboru projektów, sprzedaży 300 milionów uprawnień w unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji, jak i zarządzania dochodami, program finansowania NER300 jest realizowany przez Komisję Europejską we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI).

Dodatkowe informacje znajdują się na poniższych stronach internetowych:

http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ner300/index_en.htm

http://ec.europa.eu/clima/funding/ner300/index_en.htm

6. KLIMAT - Konferencja w Ad-Dausze – skromny krok w kierunku globalnego porozumienia w sprawie klimatu w 2015 r.

Unia Europejska z zadowoleniem przyjęła rezultat konferencji w Ad-Dausze, która odbyła się w dniu 8 grudnia 2012 r., podczas której przygotowano podstawy dla bardziej ambitnych międzynarodowych działań przeciwko zmianie klimatu w perspektywie krótkoterminowej. Konferencja ta toruje drogę dla nowego globalnego porozumienia w sprawie klimatu, które ma zostać zawarte w 2015 r. oraz umożliwia rozpoczęcie drugiego okresu protokołu z Kioto w dniu 1 stycznia 2013 r.

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, powiedziała: „W Ad-Dausze dokonaliśmy przejścia od starej strategii dotyczącej zmian klimatu do nowego systemu. Znajdujemy się obecnie na drodze do zawarcia w 2015 r. światowego porozumienia. Nie była to łatwa i przyjemna praca. Nie postępowała ona też szybko. Ale udało nam się dokonać przełomu. Teraz czekają nas bardzo intensywne negocjacje. Potrzebujemy obecnie ambitniejszych celów i przyspieszenia”.

Sofoclis Aletraris, cypryjski minister rolnictwa, zasobów naturalnych i środowiska, którego państwo przewodniczy obecnie Radzie Unii Europejskiej dodał: „Ten pakiet decyzji stanowi solidną podstawę dla ambitniejszych działań ograniczających globalne emisje do roku 2015. UE będzie współpracować z naszymi partnerami, aby jak najlepiej wykorzystać tę szansę. Przybyliśmy do Ad-Dauhy gotowi wysłuchać konkretnych propozycji państw rozwijających się dotyczących radzenia sobie ze stratami i szkodami na skutek zmiany klimatu i z zadowoleniem przyjmujemy uzgodnienie, aby w przyszłym roku ustanowić rozwiązania instytucjonalne dotyczące tej kwestii.”

- **Platforma z Durbanu dotycząca zwiększenia działań na rzecz ochrony klimatu**

Zgodnie z wnioskiem UE konferencja przyjęła plan prac na rok 2013 i kolejne lata w ramach platformy z Durbanu. Platforma ma podwójny mandat: sporządzić nowe światowe porozumienie w sprawie klimatu z wszystkimi państwami, które miałyby zostać przyjęte w 2015 r., oraz ustalić na 2020 r. ambitniejsze cele dotyczące redukcji

globalnych emisji, polegające na zwiększeniu obecnych zobowiązań w zakresie redukcji emisji tak, aby utrzymać poziom globalnego ocieplenia poniżej 2°C. W planie prac uzgodnionym w Ad-Dausze określono harmonogram wydarzeń i zaproponowano tematy, które powinny zostać poruszone w ramach obu kierunków działań. Plan Sekretarza Generalnego ONZ Ban Ki-moona, aby zwołać szczyt przywódców państw w sprawie zmian klimatu w 2014 r., będzie stanowił dodatkowy impuls polityczny dla tych prac.

- **Usprawnienie negocjacji**

Proces międzynarodowych negocjacji w sprawie klimatu został usprawniony dzięki pomyślnemu zakończeniu prac równoległych grup roboczych ds. protokołu z Kioto oraz ds. długoterminowej współpracy w ramach konwencji w sprawie zmian klimatu NZ. Platforma z Durbanu będzie zatem jedynym forum negocjacyjnym w sprawie porozumienia z 2015 r.

- **Finansowanie działań związanych z klimatem**

UE jest największym na świecie darczyńcą w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej i finansowania działań związanych z klimatem w krajach rozwijających się. W Ad-Dausze UE pokazała, że jest na dobrej drodze do zmobilizowania pełnej kwoty 7,2 mld euro, które zobowiązała się wyłożyć w ramach szybkiej pomocy finansowej na lata 2010-12, i zapewniła swoich partnerów z krajów rozwijających się, że finansowanie działań związanych z klimatem będzie kontynuowane po tym roku. Kilka państw członkowskich UE i innych krajów rozwiniętych złożyło określone zobowiązania finansowe na 2013 r., a w niektórych przypadkach na okres do 2015 r. Pakiet decyzji w sprawie finansowania zachęca kraje rozwinięte do utrzymania finansowania działań związanych z klimatem w latach 2013-15 na przynajmniej średnim poziomie ich szybkiej pomocy finansowej. W decyzjach również rozszerzono program prac dotyczący finansowania długoterminowego na okres jednego roku, aby kraje rozwinięte mogły określić sposoby zwiększenia finansowania działań związanych z klimatem do 100 mld USD rocznie do roku 2020 z publicznych, prywatnych i alternatywnych źródeł, w kontekście znaczących działań służących łagodzeniu skutków zmiany klimatu i przejrzystego ich wdrażania przez kraje rozwijające się.

- **Straty i szkody związane ze zmianami klimatu**

Na konferencji w Ad-Dausze poruszono główny problem państw rozwijających się i uzgodniono, że należy ustalić rozwiązania instytucjonalne, takie jak międzynarodowy mechanizm, aby zaradzić stratom i szkodom związanym ze skutkami zmiany klimatu w najbardziej narażonych krajach rozwijających się. Rozwiązania te zostaną ustalone na konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, która odbędzie się pod koniec przyszłego roku w Warszawie.

- **Protokół z Kioto**

Wyważony rezultat konferencji z Ad-Dauhy umożliwił UE potwierdzenie swoich zobowiązań do udziału w drugim okresie rozliczeniowym w ramach protokołu z Kioto, począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. Na konferencji przyjęto ratyfikowalną poprawkę ustanawiającą zasady obowiązujące w drugim okresie. Będzie on trwał osiem lat, tak aby jego koniec przypadał na moment wejścia w życie nowego światowego porozumienia w 2020 r. UE będzie stosowała tę poprawkę od 1 stycznia 2013 r., mimo że formalna ratyfikacja przez instytucje europejskie i państwa członkowskie prawdopodobnie nastąpi w ciągu roku.

- W odniesieniu do drugiego okresu UE przyjęła zobowiązanie do redukcji emisji zgodnie z wewnętrznym celem zmniejszenia do 2020 r. emisji o 20% w stosunku do poziomu z roku 1990, ale pozostawiła otwartą możliwość zwiększenia tej redukcji do 30%, jeśli pozwolą na to warunki. Zobowiązania do redukcji emisji będą realizowane wspólnie przez UE i jej państwa członkowskie, Chorwację i Islandię. Cele wszystkich krajów uczestniczących w drugim okresie zostaną poddane przeglądowi w 2014 r. w celu rozważenia podniesienia docelowych wartości.
- UE i inne kraje podejmujące zobowiązania w ramach drugiego okresu będą miały stały dostęp do mechanizmów z Kioto od początku tego okresu. Obowiązywać będzie ograniczenie zakupów nadwyżek uprawnień do emisji („AAU”) z pierwszego okresu zobowiązań. Ponadto decyzja zawiera polityczne deklaracje UE i jej państw członkowskich oraz wszystkich innych potencjalnych nabywców – Australii, Japonii, Liechtensteinu, Monako, Nowej Zelandii, Norwegii i Szwajcarii, w których stwierdzają oni, że nie nabędą AAU przeniesionych z początkowego okresu.
- Drugi okres stanowi część przejścia do światowego porozumienia, które zacznie obowiązywać w 2020 r. Kraje uczestniczące w drugim okresie z Kioto,

w tym państwa UE, są odpowiedzialne jedynie za około 14 % światowych emisji. Uwypukla to potrzebę stworzenia przyszłego systemu działań w dziedzinie klimatu, który angażowałby wszystkie państwa.

7. KULTURA - Sprawozdanie Komisji: taśmy z milionem godzin europejskich filmów leżą zamknięte w puszkach i w szafach

W nowym sprawozdaniu Komisji Europejskiej ustalono, że większość europejskich instytucji dziedzictwa filmowego nie dostosowała się jeszcze do cyfrowej rewolucji i nie potrafi przechowywać taśm filmowych w postaci cyfrowej. Niektóre z najnowszych filmów będą stracone dla przyszłych pokoleń na zawsze, podobnie jak filmy nieme, z których przetrwało jedynie 10 proc. Ze względu na problemy z formatowaniem i interoperacyjnością zagrożenie to dotyczy też filmów z początków ery cyfrowej.

Nowe technologie umożliwiają widzom obejrzenie miliona godzin materiału filmowego z Europy, obecnie zamkniętego w puszkach i archiwach. Zaledwie 1,5 proc. europejskiego dziedzictwa filmowego jest udostępniane publiczności, darmowo lub za opłatą.

Wiceprzewodnicząca Komisji, **Neelie Kroes**, powiedziała: „To niedorzeczne, że nasze dziedzictwo filmowe jest niewidoczne w XXI wieku. Kultura jest sercem Europy, a film jest sercem kultury. Bardzo mi zależy na umieszczeniu tego dziedzictwa w sieci; w 2013 r. złożę wniosek, który pomoże państwom członkowskim i zainteresowanym stronom wspólnymi siłami do tego doprowadzić”.

Zaledwie 1,5 proc. europejskiego dziedzictwa filmowego ma postać cyfrową. Digitalizacja jest warunkiem wstępnym udostępnienia tych treści online. Bez niej miłośników sztuki filmowej będą nadal omijać możliwości, jakie oferuje rzeczywistość internetowa. Powodem tego nie jest brak zainteresowania. Przykładowo w ramach finansowanej przez UE platformy internetowej „Skarby filmowe Europy” (*Europa Film Treasures*) od 2009 r. obejrzano dwa miliony filmów.

Obecne przeszkody w digitalizacji to między innymi niewielkie fundusze państwowe i prywatne oraz skomplikowany proces ustalania praw (zarówno w odniesieniu do czasu, jak i pieniędzy).

Za przykład najlepszych praktyk w tej dziedzinie uznaje się Szwecję i Zjednoczone Królestwo.

- **Kontekst**

Zdaniem Komisji państwa członkowskie powinny włączyć dziedzictwo filmowe do swoich krajowych strategii digitalizacji oraz polityki archiwizacji. Jednym z rezultatów powinno być więcej treści filmowych na portalu Europeana. Należy np. opracować innowacyjne sposoby finansowania i kolekcjonowania; dalsze badania nad technologiami skanowania filmów archiwalnych mogłyby doprowadzić do obniżenia kosztów digitalizacji. Należy ponadto podnieść jakość zasobów, obiektów i umiejętności związanych z ochroną filmów zarówno w postaci analogowej, jak i cyfrowej.

Dnia 16 listopada 2005 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły zalecenie w sprawie dziedzictwa filmowego.

Pierwsze sprawozdanie z wykonania tego zalecenia opublikowano w sierpniu 2008 r., a drugie w lipcu 2010 r. W najnowszym, trzecim sprawozdaniu z 2012 r. przeanalizowano sprawozdania przekazane przez państwa członkowskie w odpowiedzi na kwestionariusz Komisji; są one dostępne w internecie w języku angielskim oraz w języku oryginału.

W styczniu 2012 r. Komisja opublikowała badanie dotyczące „[Agendy cyfrowej dla europejskiego dziedzictwa filmowego](#)” (Digital Agenda for European Film Heritage), przeprowadzone przez niezależnych ekspertów.

W październiku 2011 r. Komisja przyjęła zalecenie w sprawie digitalizacji i udostępnienia w internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych. Zalecenie to ma zastosowanie do pamięci kulturowej Europy, niezależnie od formy, w tym do dziedzictwa filmowego.

Równolegle w 2013 r. Komisja przeprowadzi z zainteresowanymi podmiotami dialog na temat niektórych pilnych kwestii związanych z prawem autorskim, w tym problemów związanych z ochroną i dostępnością w internecie dziedzictwa filmowego, oraz oceni, czy w 2014 r. należy złożyć wniosek ustawodawczy dotyczący aktualizacji dyrektywy 2001/29/WE w sprawie praw autorskich w społeczeństwie informacyjnym, w tym wyjątków i ograniczeń.

- **Dodatkowe informacje**

Trzecie sprawozdanie z wykonania zalecenia w sprawie dziedzictwa filmowego:

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/protection-film-heritage>

8. NAUKA - Wybór nowego przewodniczącego Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych

Komisja Europejska wyznaczyła 19 grudnia 2012 r. siedmiu ekspertów, których zadaniem będzie wybór następnego przewodniczącego Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN), unijnej agencji finansującej pionierskie badania naukowe. Komitetowi będzie przewodniczyć lord Sainsbury of Turville, rektor Uniwersytetu Cambridge i były brytyjski minister nauki. Komitet przedstawi Komisji Europejskiej swoje rekomendacje w terminie umożliwiającym następnemu przewodniczącemu ERBN podjęcie obowiązków jako następcy obecnej przewodniczącej Helgi Nowotnej w dniu 1 stycznia 2014 r.

W ciągu pięciu lat działalności, ERBN stała się w Europie przodującą agencją finansującą pionierskie badania naukowe, wspierającą badania wyłącznie na podstawie doskonałości. Kolejny przewodniczący będzie miał do odegrania kluczową rolę w procesie dalszego wzmacniania pozycji tej instytucji. Przewodniczący będzie „głosem i twarzą” ERBN, broniącym zasad ERBN dotyczących doskonałości, efektywności i niezależności.

Komisarz do spraw badań, innowacji i nauki, **Máire Geoghegan-Quinn**, powiedziała: „Europejska Rada ds. Badań Naukowych już jest jednym z liderów w zakresie finansowania badań na świecie i jestem bardzo zadowolona, że lord Sainsbury przyjął moje zaproszenie do włączenia się w rozwój ERBN w tak ważnym momencie. Jako minister nauki Wielkiej Brytanii w 2004 r., zdecydowanie wspierał koncepcję ERBN, co uutorowało drogę do prawdziwego sukcesu, jaki agencja odniosła w Europie. Jesteśmy dumni z tego, że jeden z ojców założycieli będzie przewodniczył wyborowi przyszłego przewodniczącego ERBN, co będzie ważnym etapem w funkcjonowaniu ERBN.”

Przyjmując zaproszenie Komisji, lord Sainsbury powiedział: „Europejska Rada ds. Badań Naukowych jest obecnie dobrze funkcjonującą instytucją i staje się powoli w pełni dojrzałą organizacją finansowania na równi z najlepszymi tego typu organizacjami na świecie. Cieszy się ona powszechnym uznaniem i działa w oparciu o zasady niezależności i naukowej doskonałości. Cieszę się, że mogę wnieść swój wkład

na tym pełnym wyzwaniu nowym etapie i że będę pełnił to zadanie we współpracy z sześcioma tak wybitnymi kolegami.”

- **Kontekst**

Członkami komitetu rekrutacyjnego będą:

- lord **SAINSBURY** of Turville, FRS, rektor Uniwersytetu Cambridge
- Catherine **CESARSKY**, Starszy Doradca w Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives (CEA), była Wysoka Komisarz ds. Energii Atomowej we Francji
- Suzanne **FORTIER**, przewodnicząca Rady ds. Nauk Przyrodniczych i Badań Inżynieryjnych (Natural Sciences and Engineering Research Council) w Kanadzie
- Michał **KLEIBER**, prezes Polskiej Akademii Nauk, były członek rady naukowej ERBN
- Jadran **LENARČIČ**, dyrektor Instytutu im. Jozefa Stefana w Lublanie
- Erwin **NEHER**, Director Emeritus Instytutu Chemii Biofizycznej im. Maksa Plancka, laureat nagrody Nobla w dziedzinie medycyny
- Salvatore **SETTIS**, były dyrektor Scuola Normale Superiore w Pizie, były członek rady naukowej ERBN

Europejska Rada ds. Badań Naukowych została utworzona w ramach siódmego programu ramowego Unii Europejskiej w zakresie badań i rozwoju technologicznego, aby wspierać wysokiej jakości badania w Europie. Przyznaje ona dotacje w drodze otwartych konkursów na projekty prowadzone zarówno przez początkujących, jak i doświadczonych naukowców, niezależnie od ich pochodzenia, którzy pracują lub zamierzają pracować w Europie. Jedynym kryterium wyboru jest doskonałość naukowa. Jej celem jest wybór najlepszych pomysłów oraz podnoszenie prestiżu i nagłaśnianie osiągnięć najzdolniejszych umysłów w Europie, a także przyciągnięcie utalentowanych osób z zagranicy. Zgodnie z propozycjami Komisji na następny, siedmioletni program finansowania badań UE „Horyzont 2020” (2014–2020), budżet ERBN powinien zostać zwiększony do ponad 13 mld euro z poziomu 7,5 mld euro w latach 2007-2013.

Europejska Rada ds. Badań Naukowych: <http://erc.europa.eu/>

- **Przewodniczący ERBN na podstawie strategii „Horyzont 2020”**

Propozycje Komisji dotyczące szczegółowego programu realizacji strategii „Horyzont 2020” przewidują ustanowienie funkcji przewodniczącego ERBN, który ma być wybierany spośród doświadczonych i uznanych na forum międzynarodowym naukowców. Przewodniczący ERBN podczas swojego urzędowania będzie mieszkać w Brukseli i większą część swojego czasu poświęci działalności ERBN. Przewodniczący ERBN zostanie mianowany przez Komisję na okres ograniczony do czterech lat, z możliwością jednokrotnego odnowienia kadencji. Jego wynagrodzenie będzie ustalone na poziomie odpowiadającym wynagrodzeniom ścisłego kierownictwa Komisji. Proces rekrutacji oraz wybrany kandydat podlegają zatwierdzeniu przez radę naukową ERBN.

Utworzenie komitetu rekrutacyjnego było jednym z zaleceń sprawozdania grupy zadaniowej ERBN, które powstało w następstwie przeglądu śródkresowego ERBN:

http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/erc_taskforce_report_2011.pdf

http://erc.europa.eu/sites/default/files/content/pages/pdf/final_report_230709.pdf

9. NAUKA - Komisja planuje finansowanie najwyższej klasy stanowisk naukowych w regionach słabiej rozwiniętych

W ramach programu pilotażowego Komisji Europejskiej zostaną przyznane dotacje w wysokości **do 2,4 mln euro na rzecz uniwersytetów lub instytucji badawczych w słabiej rozwiniętych regionach europejskich**. Celem tej inicjatywy, zwanej inicjatywą w sprawie „stanowisk EPB”, jest przyciągnięcie wybitnych pracowników akademickich do placówek, które chcą zaistnieć na międzynarodowej scenie najbardziej renomowanych instytucji naukowych.

Máire Geoghegan-Quinn, komisarz ds. badań, innowacji i nauki, powiedziała: „Wiele regionów w Europie nie odnosi spodziewanych sukcesów w dziedzinie badań, zarówno jeśli chodzi o ich ogólne wyniki, jak i pod względem uczestnictwa w badaniach finansowanych przez UE. Chcę mieć pewność, że nikt nie został pominięty. Bo nie chodzi tu o żadną dobroczynność. Z punktu widzenia naukowego i ekonomicznego logiczne jest, aby uczestnictwo w naszych programach było jak najszersze. Dlatego też uruchomiamy inicjatywę «stanowisk EPB»”.

W ramach inicjatywy „stanowisk EPB” uniwersytety i inne kwalifikujące się organizacje wspierane będą w osiąganiu poziomu doskonałości badawczej

niezbędnego do bycia konkurencyjnym na arenie międzynarodowej. Placówki te będą musiały wykazać, że mogą zapewnić wyposażenie i otoczenie dla wysokiej klasy badań naukowych, zgodnie z ideą europejskiej przestrzeni badawczej (EPB). Wybrane instytucje będą proponowały stanowiska EPB wybitnym naukowcom akademickim posiadającym potencjał jeśli chodzi o podnoszenie standardów i przyciąganie większej liczby najbardziej utalentowanych pracowników, jak również środków z innych źródeł, takich jak fundusze unijne na finansowanie badań naukowych lub fundusze regionalne. Komisarz ds. polityki regionalnej, **Johannes Hahn** powiedział: „Dzięki połączeniu naszych zasobów w tych regionach możemy zapewnić trwałość i zrównoważony charakter inicjatywy. Jeśli połączymy unijne finansowanie badań naukowych z funduszami regionalnymi UE, będziemy w stanie zapewnić laboratoria i wyposażenie tym pracownikom akademickim i ich zespołom badawczym. Dzięki takiemu wsparciu zlikwidujemy różnice istniejące w dziedzinie badań i innowacji oraz przyczynimy się do przełożenia tych pomysłów na konkretne możliwości wzrostu gospodarczego”.

<http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?ref=I075661&sitelang=en>

Dysponując 12 milionami euro z budżetu obecnego siódmego programu ramowego na rzecz badań (2007-2013), pilotażowy etap programu „stanowiska EPB” będzie stanowił rodzaj testu dla całego pomysłu. Jeśli się to powiedzie, Komisja zaproponuje finansowanie o wiele większej liczby stanowisk EPB, w zależności od wielkości budżetu przyszłego programu ramowego „Horyzont 2020” (2014-2020).

- **Kontekst**

Celem omawianej inicjatywy jest zlikwidowanie istniejącej w Europie przepaści w zakresie badań i innowacji oraz szersze uczestnictwo w europejskiej przestrzeni badawczej. Program „stanowiska EPB” wesprze uniwersytety i inne kwalifikujące się organizacje w osiągnięciu poziomu doskonałości badawczej koniecznego do bycia konkurencyjnymi na poziomie międzynarodowym i w perspektywie długoterminowej. Celem pierwszego etapu pilotażowego zaproszenia do składania ofert, którym kierować będzie Komisja, jest określenie i wybranie instytucji, w których zostaną stworzone stanowiska EPB. Dokona się to w drodze konkursu. Instytucją kwalifikującą się do finansowania może być każdy uniwersytet lub inna niekomercyjna organizacja badawcza (zgodnie z zasadami uczestnictwa siódmego programu ramowego) położona w regionie konwergencji lub regionie słabiej rozwiniętym (zgodnie z rozporządzeniem ogólnym w sprawie funduszy strukturalnych dla obecnego okresu programowania oraz podobnymi kryteriami dla krajów stowarzyszonych).

Zainteresowane instytucje muszą do 30 maja 2013 r. złożyć swoje wnioski, które zostaną ocenione przez Komisję w lecie 2013 r. Pierwsze umowy o udzielenie dotacji miałyby być podpisane w grudniu 2013 r.

W drugim etapie, na początku 2014 r., wybrane organizacje badawcze opublikują ogłoszenia o wolnych miejscach pracy i wybiorą kandydatów na stanowiska EPB w drodze otwartej i przejrzystej procedury rekrutacyjnej, która jest zasadą przewodnią w europejskiej przestrzeni badawczej, służącą umacnianiu doskonałości. Kandydaci mogą być obywatelami dowolnego państwa na świecie.

Przybliżony budżet na wspomniane zaproszenie do składania ofert wynosi 12 mln euro. Wkład finansowy wyniesie maksymalnie 2,4 mln euro na pojedynczy wniosek na okres do pięciu lat. Na jeden kraj można przyznać tylko jedną dotację. Jeżeli pilotażowe zaproszenie do składania ofert powiedzie się, Komisja zaproponuje znaczne rozszerzenie programu w ramach „Horyzontu 2020”. Podobnie jak program „stanowiska EPB”, „Horyzont 2020” będzie wspierał partnerstwo rozwijających się i renomowanych instytucji w celu tworzenia centrów doskonałości, wymiany pracowników, doradztwa i pomocy ekspertów. Modernizacja badawczej infrastruktury i wyposażenia wejdzie w zakres polityki regionalnej UE.

Więcej informacji na temat programu „Horyzont 2020”:

<http://ec.europa.eu/research/horizon2020/>

Więcej informacji na temat projektu „Unia innowacji”:

http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

10. EDUKACJA - Partnerstwa szkół przyczyniają się do poprawy umiejętności uczniów i nauczycieli

Nowe badanie na temat wpływu partnerstw między szkołami z różnych krajów wykazało, że uczniowie tych placówek, a w szczególności szkół średnich, znacznie poprawili swoje umiejętności, w tym umiejętności kulturowe i społeczne, informatyczne oraz w zakresie języków obcych. Wpływ ten był najsilniejszy w przypadku uczniów, którzy odwiedzili partnerskie szkoły. Siedem z dziesięciu szkół uznało, że partnerstwa miały silny lub bardzo silny wpływ na świadomość i ekspresję kulturalną uczniów, a także na ich kompetencje społeczne i obywatelskie; rozwinęli oni również umiejętności informatyczne (54%) i zdolność do porozumiewania się w językach obcych (52%). Partnerstwa finansowane były poprzez program wymian Comenius, który jest szkolnym odpowiednikiem programu Erasmus.

Androulla Vassiliou, komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, powiedziała: „Partnerstwa szkół umożliwiają młodym ludziom zdobycie życiowych umiejętności oraz kompetencji niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa. Comenius pomaga również uczniom i pracownikom szkół poznać kultury i języki europejskie. W latach 2014-2020 partnerstwa będą nadal otrzymywać wsparcie w ramach nowego programu Erasmus dla wszystkich.”.

Badanie wykazało również, że program przynosi korzyści nauczycielom i szkołom także w wymiarze lokalnym. Nauczyciele uznali, że partnerstwo ze szkołą za granicą poprawiło ich znajomość innych systemów edukacji oraz wzmocniło umiejętności społeczne i językowe.

Dwie trzecie szkół stwierdziło, że partnerstwo przyczyniło się do poprawy ich wizerunku, a 80% uznało, że zwiększyło ich wymiar europejski. Współpraca ze szkołami za granicą przyczyniła się również do zacieśnienia więzi zarówno w obrębie szkoły, jak i na poziomie lokalnym.

Partnerstwa w ramach Comenius mają stosunkowo większy wpływ na nauczycieli i placówki oświatowe na poziomie przedszkolnym i podstawowym, a także na ich otoczenie, ponieważ na tych etapach nauczania mobilizacja i zaangażowanie całej szkoły oraz uwzględnienie nowych pomysłów i działań w programach nauczania są łatwiejsze. Wpływ na umiejętności uczniów jest natomiast silniejszy w przypadku szkół średnich.

Dla wielu szkół położonych w oddalonych regionach Unii Europejskiej partnerstwa finansowane ze środków UE są dla uczniów i nauczycieli jedyną szansą na wzięcie udziału w międzynarodowym projekcie. 85% badanych szkół stwierdziło, że w przyszłości będzie ubiegać się o finansowanie w celu zawiązania partnerstw.

Badanie objęło 50 szkół z 15 europejskich krajów (Belgii, Estonii, Finlandii, Francji, Niemiec, Grecji, Węgier, Włoch, Niderlandów, Polski, Rumunii, Słowacji, Hiszpanii, Turcji i Zjednoczonego Królestwa), które otrzymały dotacje z programu Comenius na zawiązywanie partnerstw w okresie od jesieni 2009 r. do 2011 r. Prowadzone przez co najmniej dwa lata monitorowanie pozwoliło na szczegółową analizę tego, w jaki sposób partnerstwa wpłynęły na uczniów, nauczycieli i szkoły.

- **Kontekst**

Badanie opiera się na wynikach poprzedniego, zakrojonego na szeroką skalę badania przeprowadzonego wśród szkół partnerskich, opublikowanego w 2007 r. (badanie z 2007 r.: pełne [badanie](#) i jego [streszczenie](#)).

Unia Europejska od 1995 r. przyznaje szkołom dotacje na prowadzenie wspólnych projektów. Partnerstwa szkół objęte programem Comenius są finansowane w ramach [programu „Uczenie się przez całe życie”](#), w którym uczestniczyć mogą 33 państwa (państwa członkowskie UE, Chorwacja, Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Szwajcaria i Turcja).

W partnerstwie uczestniczą co najmniej dwie szkoły z różnych krajów europejskich, które stworzyły wspólny, dwuletni projekt mający na celu poprawę jakości nauczania i współpracę w zakresie innowacyjnych pomysłów lub wymiany. Projekty dotyczą tematów, które budzą zainteresowanie uczniów, aktualnych problemów edukacyjnych lub priorytetów określonych przez same szkoły.

Od 2007 r. UE wsparła w ramach programu Comenius ponad 7 tys. projektów, w których średnio uczestniczyło 5 szkół. Te partnerstwa otrzymują co roku około 120 mln EUR, dzięki czemu ponad 130 tys. uczniów i ich nauczycieli odwiedza szkoły partnerskie, a około 650 tys. uczniów uczestniczy w działaniach lokalnych. UE oferuje ponadto dotacje dla nauczycieli i nauczycieli stażystów umożliwiające im udział w szkoleniach lub zdobywanie doświadczenia zawodowego za granicą.

Począwszy od 2014 r. unijne dotacje dla szkół będą elementem proponowanego nowego programu w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu „Erasmus dla wszystkich”. Celem nowego programu jest podwojenie liczby uczniów, studentów, nauczycieli, stażystów, młodych pracowników i innych osób otrzymujących dotacje na uczestniczenie w działaniach służących zdobyciu nowych umiejętności w ramach studiów, szkolenia lub wolontariatu za granicą, tak aby w latach 2014-2020 objął on 5 mln osób. Ponad dwie trzecie proponowanego budżetu programu w wysokości 19 mld EUR przeznaczone są na wsparcie indywidualnych międzynarodowych wymian, a pozostała część na projekty ukierunkowane na współpracę na rzecz innowacji, reform polityki oraz wymianę dobrych praktyk.

- **Więcej informacji**

Pełna treść badania i streszczenie:

http://ec.europa.eu/education/more-information/reports-and-studies_en.htm

Metodyka i analiza przykładów:

http://ec.europa.eu/education/comenius/study-impact_en.htm

Program Comenius:

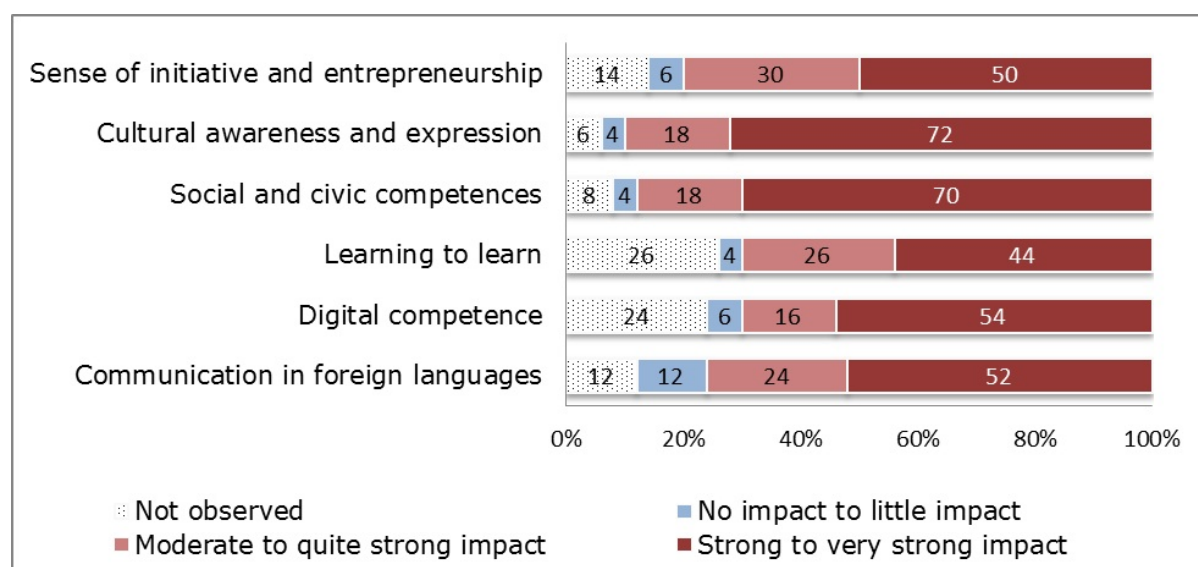
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/comenius_en.htm

Strona internetowa Androulli Vassiliou:

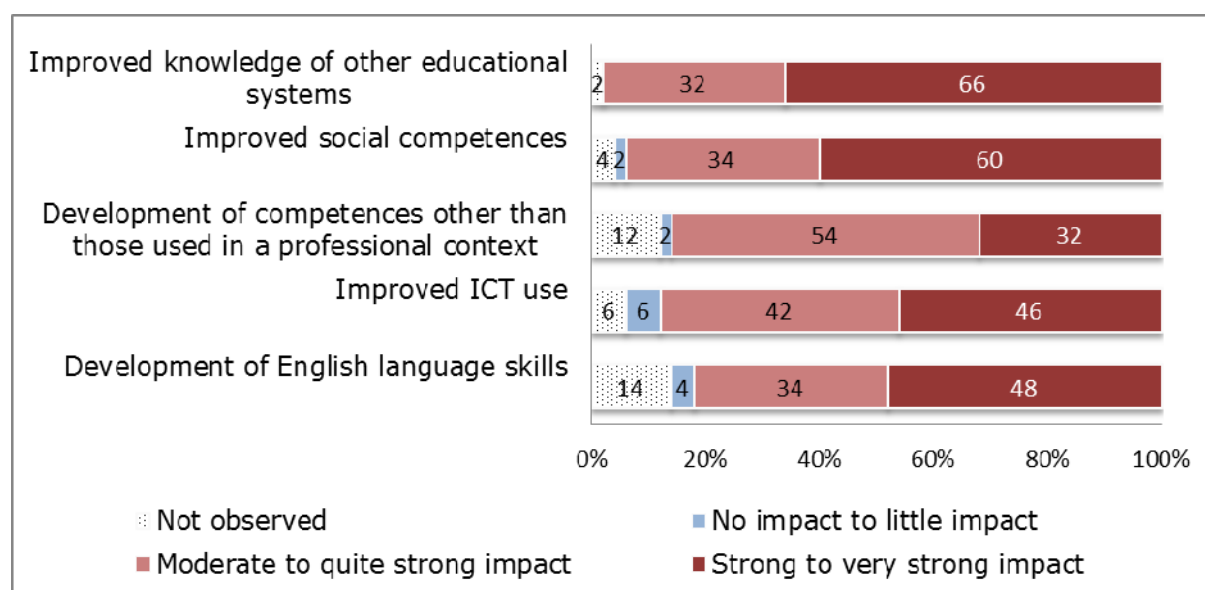
http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/vassiliou/index_en.htm

Załącznik

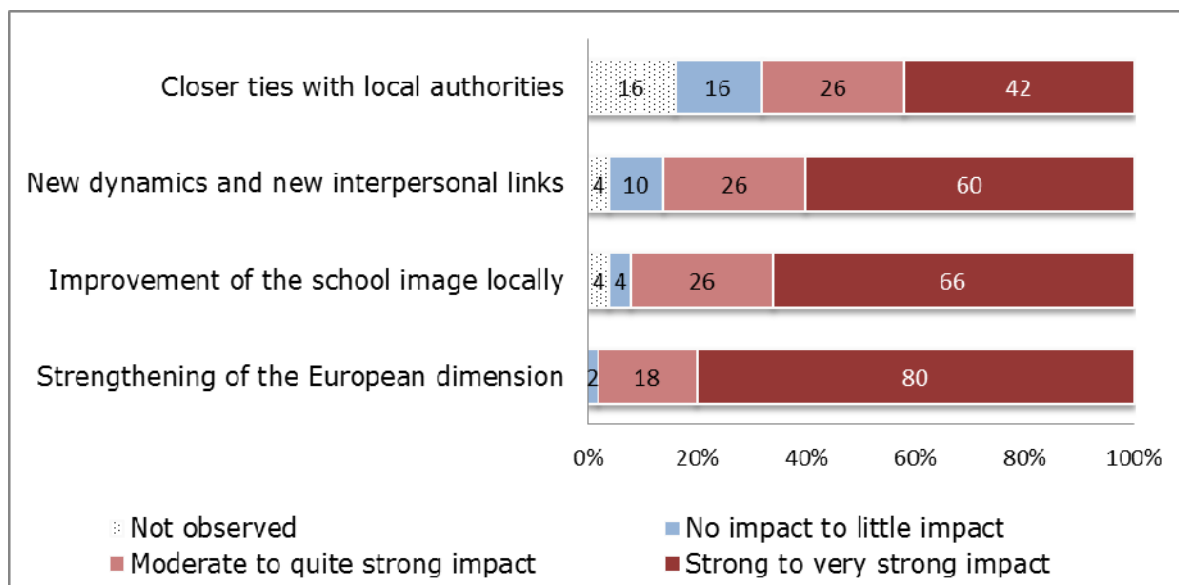
• **Wykres 1: Wpływ na uczniów**

• **Wykres 2: Wpływ na nauczycieli**

- **Wykres 3: Wpływ na szkoły i ich środowisko**

11. EDUKACJA - 500 uniwersytetów zawalczy o miejsce w nowym rankingu

Oczekuje się, że o miejsce w nowym międzynarodowym rankingu uniwersytetów, powstałym z inicjatywy Komisji Europejskiej, zawalczy pięćset uniwersytetów z Europy i całego świata. Nowa klasyfikacja, o nazwie U-Multirank, będzie się różniła od obecnych rankingów, gdyż uniwersytety będą oceniane według szerszego zakresu wskaźników. Celem rankingu jest przedstawienie bardziej realistycznej i przyjaznej użytkownikom oferty akademickiej. W nowym „wielowymiarowym” rankingu uniwersytety będą oceniane w pięciu różnych obszarach. Liczyć się będą: renoma w zakresie badań naukowych, jakość nauczania i uczenia się, kontakty międzynarodowe, sukcesy na polu transferu wiedzy (np. partnerstwa z przedsiębiorstwami i przedsiębiorstwami rozpoczynającymi działalność) oraz zaangażowanie na szczeblu regionalnym. Zgłoszenia uniwersytetów do nowego rankingu przyjmowane będą w pierwszej połowie 2013 r., a pierwsze wyniki klasyfikacji zostaną udostępnione na początku 2014 r. Formalna inauguracja U-Multirank odbędzie się na dużej konferencji w dniach 30-31 stycznia w Dublinie w trakcie irlandzkiej prezydencji Unii Europejskiej.

Androulla Vassiliou, komisarz UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, powiedziała: „Będzie to nowoczesny, wysokiej klasy ranking,

odzwierciedlający pełną różnorodność instytucji szkolnictwa wyższego. W istniejących międzynarodowych rankingach nadal przywiązuje się zbyt dużą wagę do renomy uniwersytetów w zakresie badań naukowych. Nasz wielowymiarowy ranking dostarczy dokładniejszych i bardziej porównywalnych informacji dotyczących jakości uniwersytetów. U-Multirank pomoże młodym ludziom w dokonaniu właściwego wyboru kierunku studiów i będzie motywował instytucje do poprawy swoich wyników pod wieloma względami. Będzie on również użytecznym narzędziem dla decydentów politycznych, umożliwiając im lepszą orientację w przygotowaniu skutecznych strategii na rzecz szkolnictwa wyższego na przyszłość.”

U-Multirank będzie opierał się na obiektywnych kryteriach i danych. Celem Komisji jest zachęcenie wielu uczelni do uczestnictwa w pierwszym etapie, jednak również później do rankingu mogłyby zgłaszać się inne uczelnie. U-Multirank umożliwi również poszczególnym osobom wybór i ocenę własnych priorytetów i przygotowanie własnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb rankingów.

Aby zapewnić bezstronność, jakość i weryfikację, Komisja wybrała do prowadzenia rankingu niezależne konsorcjum. **W jego skład wejdą [Centrum Szkolnictwa Wyższego](#) (Centre for Higher Education, CHE) w Niemczech oraz [Ośrodek badań polityki w zakresie szkolnictwa wyższego](#) (Center for Higher Education Policy Studies, CHEPS) w Holandii.** Będą one współpracować z partnerami, wśród których znajdują się Ośrodek badań i technologii na Uniwersytecie w Lejdzie (Centre for Science and Technology Studies, CWTS), wydawnictwo naukowe Elsevier i wydawnictwo Fundacji Bertelsmanna oraz firma oferująca oprogramowanie Folge 3. Przy opracowywaniu dokładnych danych konsorcjum będzie również współpracować z rankingami krajowymi i organizacjami skupiającymi zainteresowane strony.

- **Informacje ogólne**

U-Multirank jest zwińczeniem inicjatywy powstałej na konferencji zorganizowanej w 2008 r. podczas francuskiej prezydencji Unii Europejskiej. Wystąpiono wówczas z wnioskiem o utworzenie nowego rankingu uniwersytetów opartego na metodyce odzwierciedlającej różne wymiary doskonałości w kontekście międzynarodowym.

Następnie Komisja Europejska zleciła studium wykonalności, przeprowadzone przez konsorcjum organizacji szkolnictwa wyższego i instytucji badawczych (CHERPA) i zakończone w 2011 r. Studium, w którym wykorzystano dane od 150 instytucji szkolnictwa wyższego z Europy i całego świata, potwierdziło, że zarówno koncepcja, jak i wdrożenie wielowymiarowego rankingu są realistyczne.

U-Multirank powstanie w latach 2013–2014 i otrzyma wsparcie UE w wysokości 2 mln euro z programu „Uczenie się przez całe życie”, z możliwością dalszego finansowania „załączkowego” na kolejne dwa lata (2015–2016). Docelowo ranking prowadzony byłby następnie przez niezależną organizację.

- **Dodatkowe informacje**

U-Multirank: <http://www.u-multirank.eu/>

12. BADANIA I ROZWÓJ – Podsumowanie wyników: pomimo kryzysu największe firmy unijne nadal inwestują w innowacje

W obliczu trwającego kryzysu gospodarczego i finansowego główne unijne przedsiębiorstwa nadal budują swoją konkurencyjność w oparciu o badania naukowe i rozwój. Inwestycje w tej dziedzinie wzrosły w 2011 r. o 8,9 proc., podczas gdy w 2010 r. było to 6,1 proc. Dzięki takiemu wzrostowi przedsiębiorstwa unijne niemal dorównują firmom amerykańskim (9 proc.), przewyższają światową średnią (7,6 proc.) i zostawiają w tyle przedsiębiorstwa japońskie (1,7 proc.). W sektorach intensywnie wykorzystujących badania i rozwój odnotowano ponadprzeciętny wzrost zatrudnienia. To najważniejsze wnioski wynikające ze sporządzonego przez Komisję Europejską unijnego zestawienia danych za 2012 r. dotyczących inwestycji w badania i rozwój w przemyśle (*EU Industrial R&D Investment Scoreboard*), obejmującego 1500 największych światowych inwestorów w tej dziedzinie. Pierwsza pięćdziesiątka obejmuje 15 firm z UE, 18 z USA i 12 z Japonii. Japoński producent samochodów Toyota znajduje się na szczycie rankingu, a Volkswagen, najwyżej oceniana firma z UE, zajmuje trzecie miejsce (inwestycje wartości 7,2 mld euro). Niedawno opublikowane dane Eurostatu wskazują, że łączne wydatki na badania w sektorach publicznym i prywatnym UE wzrosły z 2,01 proc. PKB w 2010 r. do 2,03 proc. PKB w 2011 r. Wzrost ten jest głównie spowodowany zwiększonymi nakładami w sektorze prywatnym.

Máire Geoghegan-Quinn, komisarz ds. badań, innowacji i nauki, powiedziała: „Wiedza jest siłą napędową europejskiej konkurencyjności, wzrost inwestycji na badania i rozwój w unijnych firmach jest zatem wezwaniem do broni w walce o wzrost i miejsca pracy. Teraz musimy dorównać ambicjom sektora prywatnego poprzez zwiększenie inwestycji w badania i rozwój na poziomie krajowym i europejskim.

Przywódcy unijni powinni dać ku temu wyraźny sygnał, zatwierdzając ambitny budżet dla „Horyzontu 2020”, naszego przyszłego programu w dziedzinie badań i innowacji.”

Z zamieszczonych w zestawieniu danych dotyczących łącznych inwestycji firm wynika, że Stany Zjednoczone nadal wyprzedzają UE, co jest spowodowane większą liczbą firm z sektora zaawansowanych technologii w USA (178,4 mld euro w porównaniu z 144,6 mld euro). Największy wzrost wydatków na badania i rozwój w pierwszej setce rankingu wykazują firmy z sektora technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), takie jak Huawei (48,4 proc.), Apple (36,3 proc.) i STMicroelectronics (34,5 proc.). Inne przedsiębiorstwa z pierwszych 100 miejsc rankingu, które odnotowały znaczący skok w poziomie inwestycji w badania i rozwój, należą do sektora samochodowego i sektora części zamiennych. Niektóre z nich mają siedzibę w UE, np. BMW (21,6 proc.) i Renault (19,4 proc.).

Za wzrost w UE w 2011 r. w znacznym stopniu odpowiedzialny jest sektor samochodowy (wzrost rzędu 16,2 proc.), który ma największy udział w inwestycjach w badania i rozwój w UE (25 proc.). Przedsiębiorstwa z siedzibą w Niemczech, które odpowiadają za około jedną trzecią łącznych inwestycji unijnego sektora prywatnego w badania i rozwój, zwiększyły nakłady w tej dziedzinie o 9,5 proc. Przedsiębiorstwa z Wielkiej Brytanii i Francji, które również odpowiadają za znaczną część badań w sektorze prywatnym, odnotowały wzrost odpowiednio o 13,1 proc. i 7,6 proc.

- **Kontekst**

Zestawienie wyników za 2012 r. sporządzono w oparciu o próbę 1500 przedsiębiorstw, największych światowych inwestorów w badania i rozwój, co odpowiada prawie 90 proc. łącznych nakładów w tej dziedzinie w przedsiębiorstwach na całym świecie. Pod uwagę brano całkowitą wartość globalnych inwestycji tych firm w badania i rozwój finansowanych z własnych środków, niezależnie od tego, gdzie działania te mają miejsce. Z 1500 firm 405 ma siedzibę w UE, 503 w USA, 296 w Japonii i 296 w innych częściach świata, w tym w Szwajcarii, Korei Południowej, Chinach, Indiach i 23 innych państwach. Każde państwo występujące w zestawieniu zainwestowało w 2011 r. co najmniej 35 mln euro w badania i rozwój.

Dane z zestawienia pokazują, że wzrost zatrudnienia jest ogólnie wyższy w sektorach intensywnie wykorzystujących badania i rozwój. Dane o zatrudnieniu na podstawie próby 815 przedsiębiorstw ujętych w zestawieniu pokazują wzrost o 22,3 proc. w latach 2003-2011, przy czym największy wzrost nastąpił w sektorach intensywnie wykorzystujących badania i rozwój (36,1 proc.) W próbie obejmującej UE bardzo silny

wzrost zatrudnienia nastąpił w sektorze zaawansowanych technologii (38 proc.); wzrost rzędu 20 proc. nastąpił w sektorach bazujących na średniozaawansowanych technologiach, a 19 proc. odnotowano w sektorach wykorzystujących nowoczesne technologie w niewielkim stopniu.

W nowym badaniu podkreśla się, że jeśli chodzi o badania i rozwój Unia Europejska jest atrakcyjnym miejscem dla firm spoza niej, oraz że zagraniczne inwestycje w badania i rozwój są dużym źródłem zatrudnienia i konkurencyjności w Europie. Szczególnie firmy amerykańskie zwiększyły swoje wydatki na badania i rozwój w UE, z 12 mld dolarów w 2000 r. do 23 mld dolarów do 2008 r. Wydają one dziesięć razy więcej na badania i rozwój w Unii Europejskiej niż Chiny i Indie łącznie. Niedawna ankieta przeprowadzona w czołowych firmach unijnych ukazała niezwykle pozytywny wpływ inwestowania w badania i rozwój w sektorze publicznym na badania i rozwój w sektorze prywatnym; chodzi m.in. o zachęty podatkowe, krajowe dotacje, wsparcie finansowe UE oraz partnerstwo publiczno-prywatne zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym.

„Horyzont 2020” to nowy program UE w dziedzinie badań naukowych i innowacji, przedstawiony przez Komisję jako część wniosku budżetowego UE na lata 2014-2020. Aby zwiększyć rolę badań i innowacji jako siły napędowej dla wzrostu i nowych miejsc pracy, Komisja zaproponowała budżet wielkości 80 mld euro, podczas gdy obecny program ramowy – 7PR – przeznacza na ten cel 55 mld euro.

Zgodnie z celem wyznaczonym przez Unię Europejską łączne nakłady publiczne i prywatne na badania naukowe powinny do 2020 r. osiągnąć pułap 3 proc. PKB. Do tego podstawowego wskaźnika strategii „Europa 2020” wkrótce powinien dołączyć podstawowy wskaźnik w zakresie innowacji, obecnie w przygotowaniu.

Więcej szczegółów znaleźć można w sprawozdaniach za 2012 r.:

Unijne zestawienie danych za 2012 r. dotyczących inwestycji w badania naukowe i rozwój w przemyśle (EU Industrial R&D Investment Scoreboard), Unijna ankieta na temat trendów biznesowych w zakresie inwestycji w badania naukowe i rozwój (EU Survey on R&D Investment Business Trends) oraz w innych sprawozdaniach IRMA (Industrial Research Investment Monitoring and Analysis):

<http://iri.jrc.ec.europa.eu/reports.htm>

Badanie na temat internacjonalizacji inwestycji biznesowych w badania naukowe i rozwój oraz analiza jej skutków dla gospodarki:

http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?pg=other-studies

Więcej informacji na temat programu „Horyzont 2020”:

<http://ec.europa.eu/research/horizon2020/>

Więcej informacji na temat projektu „Unia innowacji”:

http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

13. EDUKACJA I ZATRUDNIENIE - Rusza *EU Skills Panorama* – nowy portal Komisji mający zmniejszyć rozdźwięk między umiejętnościami pracowników a potrzebami rynku pracy

Komisja Europejska oficjalnie zainauguowała 7 grudnia 2012 r. nowy portal **EU Skills Panorama**, na którym znajdują się informacje ilościowe i jakościowe o zapotrzebowaniu na umiejętności w perspektywie krótko- i średnioterminowej, a także o umiejętnościach dostępnych na rynku pracy i o niedopasowaniu umiejętności. Informacje te są opracowywane na podstawie danych i prognoz gromadzonych na poziomie UE i przez poszczególne państwa członkowskie. Portal ma sygnalizować, które zawody należą do najszybciej rozwijających się, a które są problematyczne i wiążą się z najwyższą liczbą nieobsadzonych stanowisk. Pomimo wysokich wskaźników bezrobocia liczba wakatów w całej UE wynosi obecnie blisko 2 miliony. Na nowej stronie udostępniane będą szczegółowe informacje według poszczególnych sektorów, zawodów i państw.

Androulla Vassiliou, unijna komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, stwierdziła: „Kluczem do większej produktywności i konkurencyjności Europy są lepsze umiejętności i wyższe kwalifikacje. W zamyśle portal *EU Skills Panorama* ma być pojedynczym punktem dostępu do najbardziej aktualnych źródeł informacji dotyczących Europy i poszczególnych państw. Będzie on również przydatnym narzędziem pozwalającym poprawić stopień, w jakim systemy kształcenia i szkoleń zawodowych reagują na zmieniające się trendy w zakresie umiejętności, oraz dopilnować, by obywatele posiadali umiejętności w tych dziedzinach, w których ma wzrosnąć zapotrzebowanie na pracowników.”

László Andor, unijny komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, powiedział: „Portal *EU Skills Panorama* to pierwsze narzędzie w Europie, które za jednym kliknięciem umożliwia dostęp do właściwych informacji o tym, jak kształtuje się zapotrzebowanie na umiejętności we wszystkich państwach Unii. Narzędzie to jest źródłem wszechstronnych informacji na temat niedopasowania umiejętności i w ostatecznym rezultacie pomoże zwrócić uwagę osób poszukujących pracy na zawody, na które występuje najwyższe zapotrzebowanie w Europie.”

Jak wynika z informacji podanych na nowym portalu, najwięcej wolnych miejsc pracy w UE czeka obecnie na specjalistów ds. finansów i sprzedaży. Ponadto najczęściej odnotowywany niedobór specjalistów dotyczy biologów, farmakologów, lekarzy oraz specjalistów z pokrewnych dziedzin, a także pielęgniarek, specjalistów z zakresu technologii informacji i komunikacji oraz inżynierów. Jak dowiadujemy się z portalu, największy rozdźwięk między umiejętnościami a zapotrzebowaniem na rynku pracy występuje na Litwie, w Bułgarii, Belgii, na Węgrzech i w Irlandii, natomiast sytuacja wygląda znacznie lepiej w Portugalii, Danii i Holandii.

Informacje dostępne na portalu **EU Skills Panorama** będą regularnie aktualizowane.

- **Kontekst**

Jedną z najważniejszych strategii przedstawionych przez Komisję w pakiecie nt. zatrudnienia z kwietnia 2012 r. jest lepsze dopasowanie ofert pracy i dostępnych pracowników. Cel ten można osiągnąć między innymi poprzez lepsze prognozowanie potrzeb w zakresie umiejętności, umożliwianie właściwym organom i zainteresowanym podmiotom dostosowywania programów kształcenia i szkoleń zawodowych oraz ułatwianie młodym ludzi podejmowania bardziej świadomych wyborów co do ich wykształcenia i zawodu.

Nowy portal powstał w następstwie opublikowanej niedawno przez Komisję strategii dotyczącej nowego podejścia do edukacji, w której zachęca się państwa członkowskie do podjęcia natychmiastowych działań gwarantujących młodym ludziom rozwój umiejętności i kompetencji potrzebnych na rynku pracy. Ma ona również ułatwić państwom członkowskim osiągnięcie celów w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Aktualnie informacje na temat umiejętności są rozproszone w poszczególnych krajach i trudno jest je zebrać i porównać. W związku z tym w [Programie na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia](#), będącym flagowym programem strategii „Europa 2020”, Komisja postanowiła, że portal *EU Skills Panorama* będzie narzędziem służącym ulepszeniu procesu monitorowania zapotrzebowania na umiejętności oraz zmniejszeniu rozdźwięku między umiejętnościami a oczekiwaniami rynku pracy.

Jednym z najważniejszych źródeł informacji portalu *EU Skills Panorama* jest opublikowane również **sprawozdanie na temat wolnych miejsc pracy i zatrudnienia w Europie**. Sprawozdanie to opublikowano po raz pierwszy i będzie ono sporządzane co dwa lata. Opisuje ono ostatnie zmiany i wydarzenia dotyczące ustaleń umownych,

zapotrzebowania związanego z poszczególnymi sektorami i zawodami, a także potrzeb w zakresie umiejętności.

Na portalu znajdziemy ponadto:

- przygotowane przez analityków najważniejsze dane dotyczące trendów na rynku pracy, jak również konkretnych sektorów lub umiejętności przekrojowych. Analizowane są trendy w odniesieniu do najszybciej rozwijających się zawodów oraz tych, na które występuje największe zapotrzebowanie. Na portalu dostępne są również prognozy dla danego sektora oraz opis zapotrzebowania na konkretne umiejętności i informacje o niedopasowaniu umiejętności do oczekiwań rynku pracy.
- wykaz obecnych źródeł informacji na poziomie krajowym, europejskim i międzynarodowym. Dzięki niemu użytkownicy portalu mają łatwy dostęp do informacji, które dotychczas były rozproszone.

Obecna pierwsza edycja portalu jest adresowana głównie do decydentów, analityków, pośredników oraz specjalistów. Pozwala ona na dogłębną analizę oraz opracowanie na podstawie potwierdzonych danych polityki w dziedzinie planowania szkoleń i kształcenia, a także na rozwój środków celowych, które mają zaradzić problemowi niedopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy. Portal będzie w dalszym ciągu dopracowywany, tak by spełniał potrzeby osób szukających pracy, pracowników oraz studentów i ułatwiał im podejmowanie bardziej świadomych decyzji zawodowych.

Portal działa przy wsparciu sieci krajowych obserwatoriów badających potrzeby w zakresie umiejętności i zjawisko niedopasowania umiejętności (*Network of National Observatories on Skills Needs and Mismatches*), Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) oraz Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound).

EU Skills Panorama ma uzupełniać inne narzędzia UE, takie jak Europejski Monitor Wolnych Stanowisk Pracy, badania pracodawców oraz Europejskie rady sektorowe ds. umiejętności. Na portalu znaleźć można dalsze praktyczne informacje na temat Europass-CV, z którego korzysta ponad 10 mln Europejczyków. Planowany jest dalszy rozwój portalu i aktualizowanie zawartych na nim informacji przy wsparciu ze strony państw członkowskich i organizacji partnerskich.

Zaproponowany przez Komisję program *Erasmus for All* w zakresie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu o budżecie w wysokości 19 mld EUR ma na celu podwojenie do 5 mln w latach 2014-2020 liczby osób otrzymujących dotacje na naukę,

szkolenia i wolontariat za granicą, które zwiększają ich umiejętności. Ponad dwie trzecie budżetu programu będzie przeznaczona na wspieranie tego rodzaju indywidualnej mobilności edukacyjnej, natomiast pozostała część przeznaczona będzie na projekty ukierunkowane na współpracę w dziedzinie innowacji, reformę polityki i wymianę dobrych praktyk.

- **Dodatkowe informacje**

EU Skills Panorama: <http://euskills Panorama.ec.europa.eu/>

Sprawozdanie na temat wolnych miejsc pracy i zatrudnienia w Europie:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=pl&catId=89&newsId=1739&furtherNews=yes&preview=cHJldmld0VtcGxQb3J0YWwhMjAxMjAyMTU=>

Komisja Europejska: [Kształcenie i szkolenia](#)

14. OCHRONA ZDROWIA - Unijny projekt badawczy daje nadzieję na zdrowsze święta

Europejscy naukowcy poczynili postępy w kierunku znalezienia alternatywy dla dwutlenku siarki dodawanego do czerwonego wina i innych środków spożywczych, takich jak suszone owoce. Daje to milionom osób nadzieję na zdrowsze kolejne święta. Dwutlenek siarki (SO₂), oznakowany jako E220 na opakowaniach żywności, jest stosowany jako środek konserwujący niektóre suszone owoce oraz jako substancja przeciwdrobnoustrojowa i przeciwutleniająca w produkcji wina. Większość ludzi toleruje niewielkie ilości SO₂ w produktach spożywczych, jednak u niektórych może on powodować reakcje alergiczne lub inne skutki, takie jak bóle głowy.

Naukowcy uczestniczący w finansowanym przez Unię Europejską projekcie „so2say”, prowadzonym przez TTZ Bremerhaven w Niemczech – niekomercyjny ośrodek badawczo-wdrożeniowy, uważają, że prawdopodobnie odkryli połączenie dwóch wyciągów, które można stosować zamiast SO₂. Oba wyciągi występują naturalnie w winie. Zdaniem naukowców może to zmniejszyć zawartość SO₂ na przykład w winie o ponad 95%.

Wino zawierające nowy dodatek zostało już poddane degustacji w Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Niemczech i oceniono je na równi z winem zawierającymi siarkę. Kolejna partia zabutelkowano w maju 2012 r. Zostanie ona otwarta w ramach projektu w styczniu 2013 r. przez dziewięciu członków konsorcjum. Dalsze badania będą przeprowadzone cztery miesiące później. Jeżeli badania dadzą pozytywne wyniki,

oceniona zostanie techniczna wykonalność tego nowego wyciągu i będzie można rozpocząć procedurę dopuszczenia go do obrotu.

- **Kontekst**

Główną zaletą SO₂ jest jego działanie przeciwutleniające połączone ze zdolnością do hamowania brązowienia enzymatycznego produktów żywnościowych, widocznego na przykład na świeżo pokrojonych jabłkach. Ponadto dwutlenek siarki działa jako konserwant, zapobiegając rozwojowi drobnoustrojów. Znacznie mniejsza on jednak przyswajanie witaminy B1. Ograniczone przyswajanie tej witaminy może prowadzić do wielu problemów zdrowotnych, np. przewlekłego bólu głowy oraz czasowej utraty pamięci. Na szczególne ryzyko narażone są osoby cierpiące na astmę. Dawka poniżej 10 mg siarczynu może wystarczyć do wywołania u takich osób ataku astmy.

Całkowity budżet tego trzyletniego projektu, który rozpoczął się w czerwcu 2009 r., wynosi łącznie 4,1 mln euro, z czego 3 mln pochodzą ze środków siódmego programu ramowego UE na rzecz badań i rozwoju technologicznego (FP7). Dziewięcioma członkami projektu są: TTZ-Bremerhaven, Uniwersytet Boński i Meyer Gemüsebearbeitung GmbH w Niemczech, Uniwersytet w Wageningen i Frutarom Netherlands BV w Holandii, organizacja badawcza w sektorze spożywczym Campden BRI z Wielkiej Brytanii oraz Biurko Gorri – producent win, Tecnalía – przedsiębiorstwo badawczo-wdrożeniowe i Ekolo Productos Ecológicos – producent żywności ekologicznej, z Hiszpanii.

Dodatkowe informacje: www.so2say.eu

15. OCHRONA ZDROWIA - Pacjenci u steru: cyfrowa przyszłość opieki zdrowotnej

Komisja Europejska przedstawiła 7 grudnia 2012 r. plan działania, który ma umożliwić zastosowanie na pełną skalę rozwiązań cyfrowych w europejskich systemach opieki zdrowotnej. Dzięki temu poprawi się jakość opieki zdrowotnej z korzyścią dla pacjentów, oni sami będą mieli więcej do powiedzenia w kwestii swojego leczenia, a jego koszty spadną. Już dziś pacjenci i pracownicy medyczni z entuzjazmem podchodzą do stosowania telemedycyny, a miliony Europejczyków pobrały aplikacje na smartfony, przy pomocy których śledzą stan swojego zdrowia i samopoczucie. Pozostaje jednak jeszcze wiele do zrobienia, by w pełni wykorzystać wielkie

możliwości cyfrowej opieki zdrowotnej dla poprawy jakości opieki zdrowotnej i zwiększenia jej efektywności.

Plan działania ma zwiększyć tempo zmian i przynieść poprawę jakości opieki zdrowotnej. Proponowane działania polegają na:

- wyeliminowaniu niejasności prawnych,
- zwiększeniu interoperacyjności systemów,
- poprawie wiedzy i umiejętności pacjentów i pracowników opieki zdrowotnej,
- zwiększeniu roli pacjentów poprzez inicjatywy związane z osobistym zarządzaniem zdrowiem i wspieranie badań nad spersonalizowaną medycyną,
- zapewnieniu bezpłatnych porad prawnych dla podmiotów rozpoczynających działalność w tym sektorze.

Komisja zobowiązuje się także do opublikowania do 2014 r. zielonej księgi na temat jakości i przejrzystości m-zdrowia (mobilnego zdrowia).

W towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji opisano, w jakim zakresie obecne przepisy UE mają zastosowanie do transgranicznej telemedycyny, czyli takich usług jak teleradiologia, telekonsultacje czy telemonitoring. Telemedycyna wchodzi obecnie w zakres kilku aktów prawnych. Dokument ten dostarcza odpowiedzi na pytania, z którymi stykają się pracownicy medyczni świadczący usługi w dziedzinie transgranicznej telemedycyny, na przykład:

- Czy trzeba uzyskać licencję lub zarejestrować się w państwie członkowskim pacjenta?
- Jak należy przetwarzać dane dotyczące zdrowia? Czy koszty usługi podlegają zwrotowi?
- W przypadku podjęcia kroków prawnych, jakie przepisy dotyczące odpowiedzialności będą miały zastosowanie?

Neelie Kroes, wiceprzewodnicząca Komisji ds. agendy cyfrowej, powiedziała: „Systemy opieki zdrowotnej w Europie wciąż jeszcze działają, ale można już zauważyć pierwsze oznaki problemów. Czas, by bliżej przyjrzeć się temu modelowi funkcjonowania rodem z XX w. Nowy europejski plan działania w zakresie e-zdrowia określa, w jaki sposób możemy wykorzystać technologie cyfrowe z korzyścią dla opieki zdrowotnej i usunąć bariery na drodze do bardziej inteligentnych, bezpieczniejszych i zorientowanych na pacjenta usług zdrowotnych.”.

Komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, **Tonio Borg**, oświadczył: „Rozwiązania w zakresie e-zdrowia mogą podnieść jakość opieki zdrowotnej dla

naszych obywateli i zorientować ją w większym stopniu na pacjenta. E-zdrowie sprawia, że opieka zdrowotna jest bliżej ludzi i poprawia efektywność systemów zdrowotnych. Przedstawiamy dziś plan działania, który pomoże wykorzystać potencjał e-zdrowia do poprawy jakości opieki zdrowotnej dla naszych obywateli. W ramach sieci e-zdrowia, ustanowionej w dyrektywie w sprawie transgranicznej opieki zdrowotnej, wspólnie poszukujemy interoperacyjnych rozwiązań na poziomie UE.”

Członkowie nowej sieci e-zdrowia, utworzonej dyrektywą w sprawie transgranicznej opieki zdrowotnej, będą pomagać we wdrożeniu planu działania. Sieć zapewnia także bezpośredni kontakt z krajowymi organami ds. opieki zdrowotnej i z właściwymi ministerstwami.

- **Kontekst**

Nowy plan działania w dziedzinie e-zdrowia przyjęto w odpowiedzi na wezwanie państw członkowskich z 2009 r. Przygotowując ten dokument, Komisja przeprowadziła w 2011 r. konsultacje społeczne.

W Europejskiej agendzie cyfrowej przewidziano trzy działania dotyczące e-zdrowia, związane z wdrożeniem telemedycyny na szeroką skalę, dostępem pacjentów do danych dotyczących ich zdrowia oraz interoperacyjnością.

Pomimo kryzysu gospodarczego wartość globalnego rynku telemedycyny wzrosła z 9,8 mld dol. w 2010 r. do 11,6 mld dol. w 2011 r., podczas gdy wartość globalnego rynku m-zdrowia ma do 2017 r. rosnać o 17,5 mld euro rocznie.

Niektóre państwa UE wydają na opiekę zdrowotną aż 15 proc. budżetu.

Powyższe dane wskazują na szybki rozwój sytuacji. Plan działania w dziedzinie zdrowia musi być na tyle elastyczny, by móc dostosowywać się do tych zmian.

Komisja Europejska podejmuje działania w dziedzinie e-zdrowia od ponad dziesięciu lat. Wśród dotychczasowych inicjatyw należy wymienić:

- 2004 r.: pierwszy [plan działania w dziedzinie e-zdrowia](#).
- 2008 r.: [komunikat Komisji](#) w sprawie telemedycyny
- 2008 r.: [Renewing Health](#), projekt pilotażowy na dużą skalę, w ramach którego w 9 regionach Europy ocenia się wydajność usług w zakresie telemedycyny i ich efektywność pod względem kosztów.

- 2008r.: [zalecenie](#) w sprawie transgranicznej interoperacyjności systemów elektronicznych kart zdrowia.
- 2011 r.: przyjęcie dyrektywy w sprawie praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej – pierwszego aktu prawa UE, który reguluje kwestie interoperacyjności e-zdrowia.
- 2011 r.: [epSOS](#), projekt pilotażowy na dużą skalę, w którym 23 państwa prowadzą pilotaż transgranicznych kartotek pacjenta i elektronicznych systemów do wystawiania recept w Europie.
- 2011 r.: [Europejskie partnerstwo na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu](#) – ponad 3 tys. stron tego partnerstwa zobowiązało się do 261 działań mających poprawić do 2015 r. jakość życia czterech milionów starszych mieszkańców Europy. Zobowiązano się m.in. do wdrożenia zintegrowanej opieki i zarządzania chorobami przewlekłymi przy użyciu innowacyjnych rozwiązań w zakresie telemonitorowania.
- 2012 r.: początek działalności sieci e-zdrowia, w ramach której wszystkie państwa członkowskie UE współpracują nad wytycznymi w sprawie interoperacyjności e-zdrowia.

- **Dodatkowe informacje**

Strona internetowa na temat e-zdrowia: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-ehealth-policy>

Komisarz Neelie Kroes:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/kroes/

Komisarz Tonio Borg:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/borg/index_en.htm

http://ec.europa.eu/health/ehealth/policy/index_pl.htm

Plan działania w dziedzinie e-zdrowia na lata 2012-2020 – Innowacyjna opieka zdrowotna w XXI wieku:

<http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0736:FIN:PL:PDF

Dokument roboczy służb Komisji Europejskiej towarzyszący planowi działania:

<http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2012:0413:FIN:EN:PDF

Dokument roboczy służb Komisji Europejskiej dotyczący telemedycyny:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2012:0414:FIN:EN:PDF>

16. RÓWNOUPRAWNIENIE - Koniec mitów i szklanych sufitów: uruchomienie bazy danych kobiet gotowych do objęcia stanowisk w organach spółek

W dniu 12 grudnia 2012 r. europejska inicjatywa – kobiety w organach spółek – przynosi swoją listę 8 000 kobiet gotowych do objęcia stanowisk w organach spółek do bazy danych dostępnej online. Kobiet uwzględnione na tej liście spełniają rygorystyczne kryteria dotyczące ładu korporacyjnego, określone przez spółki notowane na giełdzie, posiadają odpowiednie kwalifikacje i są gotowe z dnia na dzień zająć miejsca w organach spółek. Ta stale powiększająca się lista kobiet gotowych do objęcia stanowisk w organach spółek, która będzie obecnie dostępna online dla korporacji i podmiotów zajmujących się wyszukiwaniem kandydatów na stanowiska kierownicze, pokazuje wyraźnie, że istnieje wystarczająco wiele wysoce wykwalifikowanych kobiet, gotowych pomóc we wprowadzeniu Europy i światowych przedsiębiorstw w XXI wiek, oraz że nadszedł czas, by zlikwidować szklany sufit, który uniemożliwia tym kobietom objęcie stanowisk w organach spółek.

„Musimy wykorzystać wszystkie możliwości naszego społeczeństwa, aby zagwarantować ożywienie europejskiej gospodarki. Dlatego właśnie Komisja Europejska zaproponowała przepisy europejskie na rzecz równowagi płci w organach spółek” - powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości. „Często słyszę argument, że nie ma wystarczającej liczby wykwalifikowanych kobiet do objęcia takich stanowisk. Dzisiaj europejskie szkoły biznesu i ich odpowiedniki na całym świecie obalają te mity i likwidują szklany sufit! Lista ta jest dowodem na to, że wykwalifikowane kobiety istnieją i w samej bazie jest ich 8 000. Przedsiębiorstwa powinny teraz wykorzystać ten potencjał intelektualny.”

Przeszukiwalna międzynarodowa baza danych kobiet gotowych do objęcia stanowisk w organach spółek, obejmująca listę kobiet oraz forum, będzie zarządzana przez organizację dyrektorów niewykonawczych Financial Times (Financial Times Non-Executive Directors' Club) w oparciu o globalną platformę biznesową - LinkedIn.

Wszystkie kobiety wymienione w tej bazie posiadają odpowiednie kwalifikacje do objęcia stanowisk na poziomie rady nadzorczej spółek notowanych na giełdzie i spełniają jasno określone kryteria opracowane i zdefiniowane w ciągu ostatniego

półtora roku przez członków europejskich szkół biznesu i inicjatywy kobiety w organach spółek (zob. poniżej).

Każdy wniosek o włączenie do bazy danych jest formalnie oceniany i weryfikowany. Akceptowane są jedynie te kobiety, którzy spełniają kryteria. Uczestniczące w projekcie szkoły biznesu oraz organizacje zawodowe stosują te same kryteria w odniesieniu do swoich absolwentów i członków.

Wszystkie kobiety umieszczone na liście posiadają w szczególności co najmniej pięć lat doświadczenia na jednym z poniżej wymienionych stanowisk:

- Prezes lub dyrektor niewykonawczy w spółce prawa prywatnego lub notowanej na giełdzie;
- Dyrektor Generalny, dyrektor ds. operacyjnych, dyrektor ds. finansowych lub inne stanowisko na podobnym poziomie w spółce prawa prywatnego lub notowanej na giełdzie;
- Członek rodziny i akcjonariusz posiadający pakiet kontrolny w radach nadzorczych dużych spółek rodzinnych;
- Dyrektor w organach administracji rządowej;
- Dyrektor organizacji pozarządowej;
- Inwestor instytucyjny wyższego szczebla;
- Starszy partner w spółkach profesjonalnie zajmujących się obsadzaniem organów spółek i ich komisji w imieniu klienta;
- Przedsiębiorca;
- Osoby pełniące wysokie funkcje akademickie i mające odpowiednie doświadczenie.

- **Kontekst**

W listopadzie 2012 r. Komisja Europejska zaproponowała przepisy w celu zwiększenia równowagi płci w organach spółek. Proponowana dyrektywa ustanawia minimalny cel 40% stanowisk niewykonawczych członków organów spółek notowanych na giełdzie w Europie do roku 2020 dla osób o niedostatecznie reprezentowanej płci, lub do roku 2018 dla notowanych na giełdzie przedsiębiorstw publicznych.

Wniosek obejmuje również, jako środek uzupełniający tzw. „kwotę elastyczną”: obowiązek przyjmowania przez spółki notowane na giełdzie własnych, celów podlegających samoregulacji w zakresie reprezentacji obu płci wśród dyrektorów

wykonawczych, które należy osiągnąć do 2020 r. (lub do 2018 r. w przypadku przedsiębiorstw publicznych).

Głównymi kryteriami przyznawania stanowisk w organach spółek pozostaną kwalfikacje i doświadczenie zawodowe. Dyrektywa ustanawia minimalną harmonizację wymogów dotyczących ładu korporacyjnego, ponieważ decyzje o powołaniu na dane stanowiska będą musiały być oparte na obiektywnych kryteriach uwzględniających kwalifikacje. Odpowiednie środki ochronne pozwolą zagwarantować, że nie dojdzie do bezwarunkowego i automatycznego promowania przedstawicieli płci reprezentowanej w niewystarczającym stopniu. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie równości płci, preferencyjnie zostanie potraktowany przedstawiciel płci reprezentowanej w niewystarczającym stopniu posiadający takie same kwalifikacje – o ile obiektywna ocena uwzględniająca wszystkie kryteria obejmująca poszczególnych kandydatów nie przechyli szali na korzyść kandydata przeciwnej płci. Państwa członkowskie będą również musiały ustanowić odpowiednie i odstraszające sankcje, które będą nakładane na spółki naruszające przepisy dyrektywy.

Kompetencje UE w zakresie stanowienia prawa w dziedzinie równouprawnienia płci sięgają roku 1957. Z kolei zalecenia Rady w sprawie promowania zrównoważonego uczestnictwa mężczyzn i kobiet w procesie decyzyjnym zostały przyjęte w 1984 i 1996 roku. Również Parlament Europejski w kilku swoich rezolucjach wezwał do wprowadzenia prawnie wiążących kwot w tej dziedzinie na poziomie UE.

Sprawozdanie Komisji z marca 2012 r. wykazało, że organy spółek w całej UE są obecnie zdominowane przez jedną płć. Istnieją również znaczne różnice między poszczególnymi krajami, np. w dużych spółkach fińskich i łotewskich kobiety stanowią odpowiednio 27 i 26 proc. członków organów spółek, podczas gdy na Malcie i Cyprze – jedynie 3 i 4 proc. Postępy widoczne są tylko w tych państwach, w których wprowadzono prawnie wiążące przepisy dotyczące organów spółek. Ponad 40-procentowa łączna zmiana odnotowana w całej UE w okresie od października 2010 r. do stycznia 2012 r. w całości wynika z przepisów prawnych przewidujących kwoty, jakie wprowadziła Francja w styczniu 2011 r.

- **Dodatkowe informacje**

Wiadomość wideo od Viviane Reding dla kobiet gotowych do objęcia stanowisk w organach spółek: <http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?ref=I075488>

Informacje dla prasy – kobiety we władzach spółek:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/news/121114_en.htm

Badanie Eurobarometru dotyczące równości płci:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_376_en.pdf

Informacje na temat równości kobiet i mężczyzn:

Równość kobiet i mężczyzn w Komisji Europejskiej

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/womenonboards/factsheet-general-4_en.pdf

Równość płci w państwach członkowskich

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/womenonboards/factsheet-general-2_en.pdf

Podstawa prawna europejskiej inicjatywy

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/womenonboards/factsheet-general-3_en.pdf

Przesłanki ekonomiczne przepisów prawnych w zakresie równości płci

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/womenonboards/factsheet-general-1_en.pdf

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, unijnej komisarz ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

Baza danych Komisji Europejskiej dotycząca udziału kobiet i mężczyzn w procesie decyzyjnym:

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/index_en.htm

Załącznik 1: Członkowie europejskich szkół biznesu i inicjatywy „Kobiety w organach spółek”

- **Szkoły biznesu**

Bocconi

Cambridge Judge Business School

EADA

EDHEC Business School

EFMD – European Federation of Management Development

ESMT

ESSEC business school

HR College of Commerce and Economics

IAUW – International Association of University Women

IESE

IFPM Female Board Pool at the University of St.Gallen

IMD

INSEAD

Kellogg School of Management
London Business School
Oxford
RSM
Sabanci University
Skema
University of Mumbai

• **Organizacje zawodowe**

American Chamber of Commerce France and Spain
Bellisario Foundation
BoardEx
Business and Industry Advisory Council
Canadian Women in Communications
Deutscher Juristinnenbund e.V.
EPWN (European Professional Women's Network)
Forte Foundation – Major Corporations and Business Schools
The Financial Times Non-Executive Directors' Club
G16+
GTWN - The Global Telecom Women's Network
GGI – Geneva Group International
IFA Institut Francais des Administrateurs
International Corporate Women Directors
TIAW - The International Alliance for Women
WiTT - Women in Telecoms and Technology
WCD - Women Corporate Directors
Women's Forum of New York

• **Kobiety mające doświadczenie w korporacjach**

Lady Barbara Judge
Bridget Cosgrave
Lori Gonnu
Cristina Vicini
Lesley Stephenson
Brigitte Boone
Candace Johnson
Audrey Mandela
Diane Morgan
Irene Natividad
Anne Negre
Indu Shahani
Susan Ness
Marina Niforos
Ingrid Silver
Susan Stautberg
Myla Villanueva

Inicjatywa europejska przyjęła teraz wymiar międzynarodowy. Wspierają ją szkoły biznesowe i inne grupy zawodowe z całego świata, które dostarczają nowych nazwisk.

Pełną listę uczestniczących w inicjatywie szkół i organizacji można znaleźć pod następującym adresem internetowym:

<http://www.uploadlibrary.com/nonexecs/GBRW.Groups.list.amended.pdf>

- **Załącznik 2: List 8 000 kobiet gotowych do objęcia stanowisk w organach spółek oraz związane z nimi szkoły i organizacje**

Absolwentki szkół biznesu, wydziały i ich władze

1) London Business School has 330 Alumnae they have identified as Board Ready – 330.

2) Cambridge Judge Business School has identified 160 women from its networks who are either already on boards or board ready according to the criterion provided - 160.

3) EDHEC Business School has 300 Alumnae, Faculty and Board Members they have identified as board Ready – 300.

4) ESMT European School of Management and Technology Out of 24 women Executive MBA alumni from its three graduated Executive MBA classes, ESMT has identified 6 board ready women - 6.

5) IESE has identified 900 women in top executive positions, 155 of whom are on boards already and 300 of which are board ready currently and the rest will become board ready in the coming years – 455/900.

6) The IFPM Female Board Pool at the University of St.Gallen/Switzerland has identified 526 women who are Board ready (245 from their Female Board Pool Network and 281 women who work at the Board of Directors or Top Management Team level of Swiss companies) - 526.

7) IMD has identified amongst its alumni 348 board-ready women with more than 25 years of experience plus 12 senior Faculty – 360.

8) INSEAD has identified 2000 women - 67 of whom are on boards already 500 of which are currently board ready and the rest will become board ready in the coming years – 670/2000.

9) RSM (Rotterdam School of Management/Erasmus University) has identified 32 board ready women -150.

10) Bocconi Business School, Italy has identified 150 board-ready women amongst their alumnae and faculty – 150.

11) SKEMA Business School, France has identified 467 board-ready women amongst their alumnae and faculty – 467.

12) Academic Council of the University of Mumbai, India has identified 20 board-ready women in India – 20.

Organizacje zawodowe dotyczące kobiet i ładu korporacyjnego:

13) IFA (Institut Francais des Administrateurs) has 250 women board-ready or active on boards with readily available biographies - 250.

14) The Financial Times Non-Executive Directors' Club currently have 105 people undertaking the new Financial Times Non-Executive Director's Certificate which provides a formally recognized qualification for non-executive directors, 27 of whom are women - 27.

15) TIAW - The International Alliance for Women has 425 board ready women throughout their 36,000 members worldwide - 425.

16) GTWN - The Global Telecom Women's Network which has contributed more than 60 names to the names and profiles publicly listed - 60.

17) WiTT - Women in Telecoms and Technology has identified more than 70 individual senior executive women publicly supporting this initiative - 70.

- 18) WoB – Women on Board has identified 90 Senior Executive board-ready women in Belgium alone - 90.
- 19) The EPWN (European Professional Women’s Network) has identified 349 members across their networks throughout Europe – 349.
- 20) Bellisario Foundation, Italy has identified 793 board-Ready women amongst their prize-winners from over 20 years – 793.
- 21) Woman Corporate Directors has identified 1800 board-ready women from their members around the world including 25 different countries – 1800.
- 22) Deutscher Juristinnenbund e.V. Vereinigung der Juristinnen, Volks- und Betriebswirtinnen has identified 93 board-ready women among their members in Germany – 93.
- 23) Geneva Group International has identified 20 board-ready women from their members in Bulgaria, Romania, Estonia, and Hungary – 20.
- 24) Forte Foundation as identified 200 board-ready women from their members which are major Corporations and Business Schools around the world – 200.
- 25) G16+ Administrateurs au feminine has identified 54 board-ready women from Harvard Business School alumnae in Europe plus France’s top engineering schools – 54
- 26) Canadian Women in Communications has identified 100 board-ready women from their membership – 100
- 27) American Chamber of Commerce in France and Spain has identified 47 women from their memberships – 47

17. SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Nowe wytyczne Komisji: pracownicy mają obowiązek ujawniania nieprawidłowości

Komisja przyjęła 6 grudnia 2012 r. nowe wytyczne w zakresie ujawniania nieprawidłowości. Mają one zachęcić pracowników do zgłaszania wszelkich informacji wskazujących na korupcję, nadużycia finansowe i inne poważne nieprawidłowości, które wykryją podczas pełnienia obowiązków.

Już teraz zasady UE w zakresie ujawniania nieprawidłowości należą do najsurowszych na świecie. Przyjęto je w 2004 r. w formie regulaminu pracowniczego mającego moc prawną. Nowe wytyczne precyzują te zasady, opierając się na orzecznictwie i praktyce. Wytyczne służą również temu, aby przypomnieć pracownikom UE, że podczas gdy w wielu systemach prawnych zgłaszanie nieprawidłowości jest prawem, dla nich - to obowiązek.

„Ujawnianie nieprawidłowości jest głównym narzędziem Komisji w walce przeciwko korupcji i nadużyciom finansowym. Komisja nie tylko umożliwi pracownikom sygnalizowanie napotkanych poważnych nieprawidłowości, ale wręcz ich do tego zobowiązuje. Niniejsze wytyczne dają pracownikom możliwość osądu, kiedy i w jaki sposób mają informować o naruszeniach oraz zapewnienie, że będą chronieni i – jeśli

chcą – mogą pozostać anonimowi.” oświadczył wiceprzewodniczący Komisji **Maroš Šefčovič**.

Dzięki tym przepisom Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) wszczął wprawdzie pewną liczbę ważnych dochodzeń, jednak liczba takich przypadków nadal pozostaje niska. Ze statystyk OLAF-u wynika, że takich przypadków jest około pięć rocznie.

Dzieje się tak dlatego, że w tych niewielu przypadkach, kiedy pracownicy są świadkami poważnych nieprawidłowości w czasie pełnienia obowiązków służbowych, zgłaszają to na ogół swoim zwierzchnikom, bez wyraźnego odnoszenia się do zasad informowania o nieprawidłowościach. Niemniej jednak potrzebne są jasne, ogólnie znane i bezpieczne kanały ujawniania nieprawidłowości.

Dlatego w ramach strategii zwalczania nadużyć finansowych Komisja postanowiła dostarczyć pracownikom ulepszone wytyczne wyjaśniające, kiedy i w jaki sposób to robić. Przy opracowywaniu tych wytycznych brano pod uwagę dobre praktyki na całym świecie i omawiano tę kwestię z dwoma głównymi instytucjami w tej dziedzinie: Transparency International i Public Concern at Work.

Nowe wytyczne zawierają takie elementy jak:

- zgłaszanie poważnych nieprawidłowości jest obowiązkiem i ma na celu pomóc Komisji i Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych w ich wykrywaniu i badaniu; w związku z tym obowiązkiem informatorom działającym w dobrej wierze zapewnia się solidną ochronę;
- personel ma do wyboru różne sposoby ujawniania nieprawidłowości, w których może całkowicie pominąć swoją hierarchię; w ostateczności i pod pewnymi warunkami personel może zwrócić się nawet ze swoimi spostrzeżeniami do innej instytucji UE;
- nie toleruje się środków odwetowych przeciwko informatorom; informatorzy muszą być chronieni, a ich tożsamość – na ich życzenie - pozostać anonimowa; szczególną uwagę zwraca się na to, aby nie miało to negatywnych konsekwencji dla informatorów w czasie procedury oceny i awansu;
- Komisja wspiera starania informatorów dotyczące zmiany miejsca pracy, kiedy mają oni podstawy obawiać się wrogich reakcji ze strony współpracowników z ich najbliższego otoczenia;
- aby pomóc (potencjalnym) informatorom, którzy nie są pewni, czy dane fakty należy zgłosić, Komisja oferuje poufne i bezstronne doradztwo i wsparcie;

informatory mają prawo otrzymać informację zwrotną o działaniach podjętych w następstwie ich zgłoszenia;

- ujawnianie w złej wierze mające na celu naruszenie integralności lub dobrego imienia innej osoby jest zabronione i podlega środkom dyscyplinarnym;
- wytyczne określają naturalnie, że prawo do obrony osób, wobec których sformułowano jakiegokolwiek zarzuty, musi być przestrzegane.

Wytyczne zostaną przekazane wszystkim pracownikom. Dostaną oni także zestaw odpowiedzi na często zadawane pytania, zawierające przykłady i dodatkowe szczegóły.

18. SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Komisja przyjmuje plan reformy unijnych agencji

Komisja przyjęła 19 grudnia 2012 r. plan działań, które przyczynią się do zwiększenia wydajności i odpowiedzialności zdecentralizowanych agencji UE, spójności i przejrzystości ich działań, a także do lepszego zarządzania tymi agencjami. Plan ten stanowi konkretną realizację tzw. „wspólnego podejścia” – pierwszego porozumienia politycznego w sprawie agencji UE, osiągniętego przez Komisję, Radę i Parlament Europejski w lipcu 2012 r. po trzech latach analiz i negocjacji.

Wiceprzewodniczący Komisji **Maroš Šefčovič** powiedział: „W czasach, gdy działania na rzecz racjonalizacji są priorytetem politycznym, przewidziany w planie wzrost wydajności ma kluczowe znaczenie. Nie chodzi tu jednak wyłącznie o oszczędności. W planie przedstawiono w bardzo przejrzysty sposób całą serię środków, dzięki którym będzie można zwiększyć wydajność agencji unijnych, usprawnić zarządzanie ich działaniami, a także zwiększyć ich przejrzystość. Ułatwi to agencjom jeszcze lepszą realizację polityki UE, niż dotychczas.”

W planie działania przedstawiono wszystkie inicjatywy, które podejmie Komisja, same agencje, Rada, państwa członkowskie i Parlament Europejski, aby przełożyć „wspólne podejście” na konkretne działania. Ponadto wskazano w nim obszary, w których konieczna i korzystna jest współpraca z agencjami, oraz dziedziny, w których agencje zaczęły już wdrażanie „wspólnego podejścia”.

Dla działań, za które odpowiada Komisja, ustalono ambitny termin na koniec 2014 r. W planie szczególną uwagę poświęcono jednak kilku działaniom o priorytetowym

znaczeniu dla Komisji, które instytucja ta przeprowadzi w 2013 r. – w stosownych przypadkach we współpracy z agencjami lub innymi instytucjami. Obejmują one:

- zapobieganie konfliktom interesów w agencjach i zarządzanie nimi, w odniesieniu do członków zarządu i dyrektorów, ekspertów w komitetach naukowych oraz członków izb odwoławczych;
- uwzględnianie kluczowych wskaźników skuteczności w rocznych programach prac agencji i w działalności ich dyrektorów wykonawczych;
- opracowywanie, na podstawie stosowanych najlepszych praktyk, standardowych postanowień umów w sprawie siedziby agencji;
- opracowywanie, wspólnie z agencjami, wytycznych w sprawie stosowania zasad sporządzania budżetu zadaniowego i zarządzania kosztami działań;
- opracowywanie wytycznych w sprawie dokonywania regularnych ocen.

Kilka postanowień „wspólnego podejścia” wymaga również zmian w podstawowych aktach regulujących działalność agencji. Komisja dopilnuje zatem, aby przyszłe propozycje zmiany tych aktów były zgodne ze „wspólnym podejściem”. W załączniku do omawianego planu przedstawiono obszary, w których konieczne będą takie zmiany. W tym kontekście oraz w celu zwiększenia wydajności i odpowiedzialności agencji jednym z celów przyjętych we „wspólnym podejściu” jest poszukiwanie synergii przez wspólne świadczenie usług lub łączenie agencji w przypadku nakładania się na siebie ich działań lub w sytuacji, w której wydajność agencji wzrosłaby, gdyby zostałyby one włączone do większej struktury.

- **Kontekst**

„Wspólne podejście” jest pierwszym porozumieniem politycznym w sprawie zdecentralizowanych agencji UE. Mimo że nie jest ono prawnie wiążące, posłuży jako projekt polityczny dla przyszłych inicjatyw horyzontalnych i reform poszczególnych agencji UE. Główną odpowiedzialność za realizację porozumienia ponosi Komisja.

Porozumienie jest wynikiem wspólnego działania trzech głównych instytucji UE. W marcu 2009 r., w następstwie publikacji komunikatu Komisji „Przyszłość agencji europejskich” instytucje te powołały międzyinstytucjonalną grupę roboczą pod przewodnictwem Komisji. Celem prac tej grupy była analiza sposobu zarządzania agencjami oraz ich działalności. Grupa zajęła się kilkoma kluczowymi kwestiami, do których należały: rola i miejsce agencji w strukturze instytucjonalnej UE, ich powoływanie, struktura i działalność, a także finansowanie agencji, zarządzanie nimi i nadzór nad ich działalnością.

„Wspólne podejście” dotyczy 32 zdecentralizowanych agencji, które działają w całej Unii Europejskiej w wielu różnych obszarach polityki i realizują szeroki zakres działań. Porozumienie nie objęło trzech zdecentralizowanych agencji działających w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, sześciu agencji wykonawczych ani tzw. wspólnych przedsiębiorstw.

Agencje są konkretnym przejawem obecności UE w państwach członkowskich. Ich działalność jest bardzo zróżnicowana – niektóre wspierają proces decyzyjny UE przez gromadzenie dostępnej wiedzy, niektóre podejmują decyzje dotyczące stosowania standardów ustanawianych w UE, inne pomagają we wdrażaniu polityki Wspólnoty w różnych obszarach. Przez lata doraźnemu powoływaniu agencji nie towarzyszyła jednak ogólna wizja ich roli w UE. Dzięki „wspólnemu podejściu”, przełożonemu na konkretne działania za sprawą przyjętego planu działania, sytuacja ta powinna się zmienić.

Zdecentralizowane agencje UE zatrudniają ponad 7 000 osób, a unijny budżet agencji na rok 2012 wyniósł 750 mln euro.

Link:

Plan działania na rzecz realizacji „wspólnego podejścia” dotyczącego zdecentralizowanych agencji UE:

http://europa.eu/agencies/documents/2012-12-18_roadmap_on_the_follow_up_to_the_common_approach_on_eu_decentralised_agencies_en.pdf

19. SPRAWY INSTYTUCJONALNE - Przewodniczący Barroso zapowiada projekty finansowane z pokojowej nagrody Nobla, które pomogą dzieciom cierpiącym w wyniku wojen i konfliktów

Pieniądze z pokojowej Nagrody Nobla Unia Europejska wyda na cztery projekty w ramach inicjatywy UE „Dzieci pokoju”. Przewodniczący Komisji Europejskiej **José Manuel Barroso** ogłosił 18 grudnia 2012 r. szczegóły projektów.

Decyzję o przeznaczeniu tych pieniędzy na dzieci dotknięte przez konflikty jednogłośnie podjęli przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso, przewodniczący Parlamentu Europejskiego Martin Schulz i przewodniczący Rady Europejskiej Herman Van Rompuy.

„Było dla nas oczywiste, że pieniądze z Pokojowej Nagrody Nobla należy przeznaczyć na grupę najbardziej podatną na zagrożenia, grupę, która podczas wojen często cierpi najbardziej: na dzieci z całego świata. Chcemy, aby wszystkie dzieci mogły stale korzystać z ochrony swoich praw. Każda dziewczynka i każdy chłopiec na świecie powinni mieć możliwość rozwijania swoich talentów. Promowanie edukacji to też szansa na uczynienie pokoju czymś trwałym. Chcemy, aby »dzieci wojny« stały się »dziećmi pokoju«” – powiedział przewodniczący Barroso.

„W konfliktach często najbardziej zagrożone są dzieci. Przeznaczenie tej nagrody dla małych ofiar konfliktów zbrojnych jest więc jak najbardziej słuszną decyzją. Cieszę się, że inicjatywa ta nie zakończy się po jednym roku. Mam nadzieję, że unijne projekty „Dzieci pokoju” staną się symbolem zaangażowania Unii Europejskiej na rzecz potrzebujących na całym świecie” – skomentował przewodniczący Van Rompuy. A przewodniczący Schulz dodał: „Dzieci są najbardziej potrzebującymi ofiarami konfliktów. One są naszą przyszłością, a ich własna przyszłość jest zagrożona. Musimy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby pomóc im wyleczyć urazy psychiczne i cierpienia, jakich doznały w czasie konfliktów”.

Budżet projektów wyniesie w sumie 2 mln EUR (kwota ta obejmuje dodatkowe finansowanie UE). Projekty dotrą do 23 tysięcy dzieci dotkniętych przez konflikty na całym świecie. Dostęp do podstawowego kształcenia i przyjaznej dzieciom przestrzeni uzyska:

- ok. 4 tysięcy dzieci syryjskich uchodźców w obozach na granicy syryjsko-irackiej;
- ponad 5 tysięcy kolumbijskich dzieci będących w większości uchodźcami w Ekwadorze;
- 11 tysięcy dzieci kongijskich wysiedleńców we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga i uchodźców w Etiopii;
- oraz 3 tysięcy pakistańskich dzieci w ogarniętej konfliktami północnej części kraju.

UNICEF wdroży projekt w Pakistanie. Międzynarodowe Przymierze Save the Children i Norweska Rada ds. Uchodźców będą pracować z dziećmi w Demokratycznej Republice Konga i Etiopii, UNHCR – w Kolumbii i Ekwadorze, a francuska organizacja ACTED zajmie się syryjskimi dziećmi w obozie dla uchodźców Domiz na północy Iraku. Organizacje to należą do najbardziej renomowanych partnerów Komisji Europejskiej w zakresie działań humanitarnych.

Projekty, które obejmie inicjatywa „Dzieci pokoju”, wchodzi w zakres kompetencji komisarzy UE ds. pomocy humanitarnej i reagowania kryzysowego **Kristaliny Georgijewej**. Komisarka podkreśliła: „Podczas konfliktów pomoc humanitarna to często jedyny sposób na umożliwienie dzieciom dalszej nauki. Edukacja nie tylko zwiększa szanse tych dzieci na lepszą przyszłość: może też je chronić przed niegodziwym traktowaniem i wykorzystywaniem. Ten szczytny cel wart jest wszystkich pieniędzy, które Unia Europejska otrzymała w ramach Nagrody Nobla. Na granicach Syrii, Kolumbii oraz w Pakistanie, Etiopii i Kongo pomożemy dzieciom, które bez nas mogłyby zostać straconym pokoleniem. Damy im szansę na bycie dziećmi, szansę na lepszy los, szansę na lepszą przyszłość”.

Unijna inicjatywa „Dzieci pokoju” nie będzie działaniem jednorazowym: w przyszłym roku zostaną udostępnione fundusze na kolejne projekty wspierające dzieci w strefach konfliktu.

- **Informacje ogólne**

W dniu 10 grudnia br. Unię Europejską nagrodzono Pokojową Nagrodą Nobla za 2012 r. za ponad sześć dekad działań na rzecz pokoju, pojednania, demokracji i praw człowieka w Europie. Nagrodę pieniężną w imieniu Unii Europejskiej przyjął formalnie Komisja Europejska i postanowiła, że kwotę ok. 930 tys. EUR uzupełni do 2 mln EUR i wszystkie te środki przeznaczy na pomoc dzieciom najbardziej potrzebującym wsparcia. Pokojowa Nagroda Nobla składa się z kwoty 8 milionów koron szwedzkich, medalu i dyplomu. W imieniu Unii Europejskiej medal i dyplom zatrzymają instytucje Unii Europejskiej. Nagroda pieniężna oraz medal stanowią darowiznę w rozumieniu art. 19 rozporządzenia nr 1605/2002.

Wszędzie na świecie Pokojowa Nagroda Nobla jest symbolem pojednania. Otrzymane z jej tytułu pieniądze powinny zatem trafić do tych, którzy są największą nadzieją na przyszłość, a jednocześnie największą ofiarą konfliktów: do dzieci, które pozbawiono szansy dorastania w pokoju i rozwinięcia swego pełnego potencjału.

90% ofiar dzisiejszych konfliktów to ludność cywilna. Połowa z nich to dzieci. W wyniku konfliktów 7 milionów dzieci jest uchodźcami, a 12,4 milionów – przesiedleńcami wewnątrz.

Jednym z najlepszych sposobów na pomoc dzieciom i zapewnienie im ochrony w trakcie brutalnych konfliktów jest danie im możliwości uczenia się i zdobycia wykształcenia. Bez tego ich przyszłość będzie jeszcze trudniejsza. Na całym świecie

do szkoły nie chodzi 75 milionów dzieci. Połowa z nich mieszka w rejonach konfliktów.

Działania humanitarne UE zaspokajają szczególne potrzeby dzieci dotkniętych przez konflikty. Ponad połowa środków Komisji na pomoc humanitarną trafia do regionów dotkniętych konfliktem, a 12% jest przeznaczane na organizacje niosące pomoc dzieciom. To znacznie więcej niż średnia światowa. Komisja przeznacza pomoc humanitarną na działania mające na celu ochronę dzieci, wsparcie psychologiczne, edukację w zakresie zagrożenia związanego z minami i na działania przeciwdziałające wcielaniu dzieci do wojska.

Działania te są zgodne z konsensusem europejskim w sprawie pomocy humanitarnej, w którym stwierdzono, że „odpowiadając na potrzeby humanitarne, należy brać pod uwagę szczególne zagrożenia. W związku z tym UE będzie zwracać szczególną uwagę na kobiety, dzieci, osoby starsze, chorych i niepełnosprawnych”.

W dokumencie roboczym służb Komisji „Dzieci w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych” (2008) zajęto się przede wszystkim problemem dzieci powiązanych z siłami i grupami zbrojnymi. Unia Europejska przyjęła również wytyczne UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych, w których ustanowiono wspólną podstawę działań dla państw członkowskich i Komisji Europejskiej.

- **Dodatkowe informacje:**

Strona Komisji na temat unijnej pomocy udzielanej dzieciom w strefach konfliktu:

http://ec.europa.eu/echo/EU4children/index_en.htm

Strona internetowa komisarz Kristaliny Georgijewej:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/georgieva/index_en.htm

Strona DG ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności Komisji Europejskiej:

http://ec.europa.eu/echo/index_en.htm

20. POLITYKA WEWNĘTRZNA - „Sprawność regulacyjna”: możliwości lepszego wykorzystania unijnego prawa w trudnych czasach

Komisja Europejska ogłosiła 12 grudnia 2012 r. obszerny pakiet środków na rzecz wzmocnienia i poprawy europejskich ram regulacyjnych oraz zapewnienia sprawności regulacyjnej UE. Przedsiębiorcom ma on ułatwić prowadzenie działalności gospodarczej i obniżenie jej kosztów, obywatelom – korzystanie z możliwości, jakie

oferuje jednolity rynek. Jego częścią jest nowy program na rzecz ograniczenia zbędnych kosztów regulacyjnych na poziomie unijnym i krajowym. Pakiet jest kontynuacją programu dotyczącego ograniczania obciążeń administracyjnych i udoskonalą dostępne narzędzia – takie jak ocena skutków, ocena, konsultacje społeczne – pozwalające zachować skuteczność unijnej legislacji. Pakiet opracowano z myślą o wsparciu rozwoju gospodarczego i konkurencyjności UE w trudnych czasach. Rada Europejska potwierdziła jego wagę w konkluzjach z 18-19 października 2012 r.

Przewodniczący Komisji Europejskiej, **José Manuel Barroso**, powiedział: „Jeśli w Europie mają powstawać nowe miejsca pracy, jeśli ma się ona rozwijać i konkurować na arenie międzynarodowej, unijne prawodawstwo musi być adekwatne do zamierzonych celów. Dlatego właśnie inteligentne regulacje stały się centralnym elementem naszej polityki. Dziś, wraz z uruchomieniem nowego i kompleksowego programu sprawności i wydajności regulacyjnej, idziemy o krok dalej. Dokonamy przeglądu istniejących przepisów i w sposób systematyczny będziemy eliminować to, co nie jest absolutnie konieczne do zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego, nowych miejsc pracy i konkurencyjności”.

Tworzenie prawa w inteligentny sposób jest wspólnym zadaniem Komisji, Parlamentu Europejskiego, Rady i państw członkowskich, a Komisja stara się, by ten wspólny obowiązek przerodził się we wspólną misję. W komunikacie w sprawie sprawności regulacyjnej UE podsumowano dotychczasowe znaczne postępy w zakresie wdrażania komisyjnego programu inteligentnych regulacji. Przedstawiono w nim również, w jaki sposób unijne prawodawstwo może jeszcze skuteczniej i efektywniej osiągać zakładane cele: wykazywać wyraźną wartość dodaną, przynosić maksymalne korzyści przy minimalnych kosztach oraz respektować zasady pomocniczości i proporcjonalności. Ostateczny cel polega na zapewnieniu prostych, jasnych, trwałych i przewidywalnych ram regulacyjnych.

W komunikacie przewidziano następujące środki:

1. nowy program sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) mający na celu określenie i przejrzystą realizację inicjatyw na rzecz znacznego obniżenia kosztów regulacyjnych i uproszczenia przepisów,
2. działania następcze podejmowane w związku z Programem działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych w Unii Europejskiej (ABRplus), by upewnić się, że podejmowane w ramach tego programu udane inicjatywy na rzecz zmniejszenia biurokracji (o 25%) przynoszą korzyści przedsiębiorcom i MŚP w państwach członkowskich,

3. udoskonalenie narzędzi zarządzania regulacyjnego: ciągła poprawa oceny skutków, bardziej kompleksowa i krytyczna ocena przepisów, zakorzeniona głęboko w procesie kształtowania polityki, lepsze konsultacje z zainteresowanymi podmiotami oraz silniejsze wsparcie wdrażania przepisów.

Komunikatowi towarzyszą dwa dokumenty robocze służb Komisji:

- „Przegląd polityki konsultacji” przedstawiający, w jaki sposób Komisja prowadzi szeroko zakrojone i przejrzyste konsultacje (w ciągu ostatnich trzech lat KE ogłosiła 300 konsultacji), stosując się do najlepszych praktyk międzynarodowych (respondenci mają 12 tygodni na udzielenie odpowiedzi). W dokumencie tym zaproponowano również szereg działań zmierzających do dalszego poprawienia jakości konsultacji;
- „Program działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych w Unii Europejskiej – sprawozdanie końcowe”, w którym wyjaśniono, w jaki sposób Komisja przedstawiła wnioski mające ograniczyć obciążenia administracyjne o 33% (blisko 41 mld EUR) i przekroczyła wyznaczony w 2008 r. cel 25%. Współprawodawcy unijni przyjęli wiele z tych wniosków (które przyniosą oszczędności w wysokości niemal 31 mld EUR).

Równocześnie Komisja dostosowuje unijne przepisy do potrzeb małych, średnich i mikroprzedsiębiorstw: prowadzi z nimi szeroko zakrojone konsultacje i przegląda korpus prawa pod kątem wykrycia i usunięcia ewentualnych obciążeń dla tego typu przedsiębiorców. Na początku 2013 r. Komisja przedłoży pierwsze sprawozdanie z prowadzonych działań.

- **Kontekst**

W swoim komunikacie na temat inteligentnych regulacji z 7 października 2010 r. Komisja zobowiązała się, że do 2012 r. przedstawi sprawozdanie z jego realizacji.

W Pakcie na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia z czerwca 2012 r. wezwano Komisję, by do końca 2012 r. przedstawiła dalsze inicjatywy na rzecz ograniczania ogólnych obciążeń regulacyjnych na szczeblu unijnym i krajowym oraz kolejne działania w zakresie inteligentnych regulacji, m.in. wspierające mikroprzedsiębiorców. Inteligentne regulacje mogą przełożyć się na wzrost gospodarczy. Rada Europejska, świadoma tego faktu, potwierdziła w swoich konkluzjach z 18-19 października 2012 r., że z zainteresowaniem czeka na wyniki wspomnianego sprawozdania.

- **Więcej informacji:**

Wniosek - Sprawność regulacyjna regionów:

http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/documents/1_PL_ACT_part1_v2.pdf

Komunikat - Inteligentne regulacje w Unii Europejskiej:

<http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0543:FIN:PL:PDF

Wyniki końcowe przeglądu polityki konsultacji Komisji i program działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych w Unii Europejskiej:

http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/key_docs_en.htm# br

21. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Ocena narzędzi egzekwowania prawa: na szczeblu UE nie trzeba nowych baz danych

Wymiana informacji to dla organów ścigania narzędzie niezbędne – zarówno podczas walki z poważną przestępczością zorganizowaną (taką jak terroryzm, handel ludźmi, narkotykami lub bronią), jak i z przestępstwami popełnianymi przez indywidualnych przestępców na terytorium różnych państw (takimi jak morderstwa lub przemoc seksualna wobec dzieci).

Komisja Europejska przyjęła 7 grudnia 2012 r. komunikat, w którym podsumowano obecny proces wymiany informacji w UE i zalecono, jak można go poprawić.

W komunikacie stwierdzono, że wymiana informacji na ogół przebiega sprawnie, więc nowe bazy danych dla organów ścigania na szczeblu UE są na tym etapie niepotrzebne. Należy jednak lepiej wdrożyć istniejące instrumenty unijne, a wymianę informacji zorganizować w bardziej spójny sposób – przede wszystkim poprzez tworzenie pojedynczych punktów kontaktowych dla organów ścigania we wszystkich państwach członkowskich.

Podkreślono również potrzebę zapewnienia wysokiej jakości danych oraz przestrzegania przepisów o ochronie danych, oraz wyjaśniono, w jaki sposób UE będzie wspierać państwa członkowskie, w tym w formie finansowania i szkolenia.

„Poprawa transgranicznej wymiany informacji nie jest celem samym w sobie. Celem jest skuteczniejsze przeciwdziałanie przestępczości i ograniczenie szkodliwych dla ofiar i unijnej gospodarki konsekwencji tego zjawiska. Istniejące środki działają na

ogół sprawnie, nie ma więc potrzeby tworzenia nowych baz danych dla organów ścigania. Istnieje jednak możliwość wprowadzenia ulepszeń. Przed wszystkim uzgodnione przepisy należy w pełni wdrożyć i bardziej spójnie wykorzystywać we wszystkich państwach członkowskich”, powiedziała komisarz do spraw wewnętrznych **Cecilia Malmström**.

Unijne instrumenty wymiany informacji to na przykład:

- **inicjatywa szwedzka**, która ustanawia zasady, w tym terminy, wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich na potrzeby prowadzenia dochodzeń w sprawie przestępstw i operacji wywiadu kryminalnego;
 - decyzja **Prüm**, w której ustanowiono system automatycznej wymiany profili DNA, odcisków palców i danych rejestracyjnych pojazdów pomiędzy organami ścigania z państw członkowskich na potrzeby prowadzenia dochodzeń w sprawach przestępstw.
 - **Europol** za pośrednictwem jednostek krajowych zapewnia państwom członkowskim platformę wymiany informacji o przestępczości oraz danych wywiadu kryminalnego. Państwa członkowskie mogą wykorzystać te dane podczas prowadzonych dochodzeń; Europol używa ich do analiz, o ile dane wchodzą w zakres jego mandatu i w związku z tym są mu udostępniane.
 - Tworzony jest **europejski system nadzoru granic (EUROSUR)** z myślą o wymianie informacji i współpracy operacyjnej między krajowymi ośrodkami koordynacyjnymi oraz Frontexem, aby poprawić orientację w sytuacji i zdolność reagowania w celu zapobiegania nielegalnej migracji i przestępczości transgranicznej na granicach zewnętrznych UE.
-
- **Kontekst**

Komunikat stanowi odpowiedź na zawarte w programie sztokholmskim wezwanie do oceny przez Komisję potrzeby stworzenia europejskiego modelu wymiany informacji w oparciu o ocenę istniejących instrumentów. Opiera się on na komunikacie Komisji z 2010 r. przedstawiającym przegląd zarządzania informacjami w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz unijnej strategii zarządzania informacjami do celów ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego uzgodnionej w 2009 r. (konkluzje Rady z dnia 30 listopada 2009 r.), jak również działaniach podjętych przez państwa członkowskie, Komisję i Europol w celu wprowadzenia w życie tej strategii. Jest on ponadto oparty na przeglądzie unijnych mechanizmów wymiany informacji

przeprowadzonym z udziałem ekspertów krajowych i międzynarodowych (EIOD, agencje UE, Interpol), analizie wymiany informacji między organami ścigania oraz dyskusjach z zainteresowanymi stronami, w tym organami ochrony danych.

22. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Mniej biurokracji w transgranicznych sprawach sądowych – „tak” ministrów dla reformy Komisji

Reforma ułatwiająca przedsiębiorcom i konsumentom rozwiązywanie transgranicznych sporów prawnych została przyjęta 6 grudnia 2012 r. przez europejskich ministrów sprawiedliwości. Wiceprzewodnicząca Komisji i komisarz ds. sprawiedliwości **Viviane Reding** wyraziła zadowolenie z przyjęcia przez Radę zreformowanych przepisów określających właściwość sądów krajowych w sprawach transgranicznych oraz sposób uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych jednego państwa członkowskiego w pozostałych. Reforma ta została zaproponowana przez Komisję Europejską w 2010 r.

„Ta reforma oznacza mniej biurokracji dla tysięcy konsumentów i przedsiębiorstw w całej Europie. Oszczędzi wielu osobom komplikacji prawnych i ułatwi prowadzenie interesów na jednolitym rynku”, przekonuje wiceprzewodnicząca i komisarz ds. sprawiedliwości **Viviane Reding**. „Bardzo dziękuję prezydencji cypryjskiej za zadbanie o to, aby nowe przepisy mogły być przyjęte przed końcem roku”.

Przepisy zaproponowane przez Komisję w grudniu 2010 r. dążą do wzmocnienia jednolitego rynku oraz ograniczenia biurokracji. Mają one położyć kres kosztownej procedurze *exequatur*, zgodnie z którą, aby uzyskać orzeczenie w sprawach cywilnych i handlowych uznawane w innych państwach członkowskich, przedsiębiorstwa muszą przejść przez czasochłonne i kosztowne postępowanie w sądzie. Oczekuje się, że zniesienie tej procedury administracyjnej pozwoli przedsiębiorcom i konsumentom na oszczędności nawet do 48 mln EUR rocznie.

Przyjęcie reformy podczas posiedzenia ministrów sprawiedliwości w Radzie UE poprzedzone było głosowaniem Parlamentu Europejskiego nad zatwierdzeniem tej reformy dnia 20 listopada 2012 r. Rozporządzenie wejdzie w życie z chwilą publikacji w Dzienniku Urzędowym UE w najbliższych tygodniach, natomiast jego stosowanie rozpocznie się dwa lata od publikacji.

- **Dodatkowe informacje**

Komisja Europejska – uznawanie i wykonywanie wyroków

http://ec.europa.eu/justice/civil/commercial/judgements/index_en.htm

Strona internetowa Viviane Reding, wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej i komisarza UE ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

23. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - UE uznaje normy ochrony danych osobowych w Nowej Zelandii w celu pobudzenia wymiany handlowej

Komisja Europejska uznała 19 grudnia 2012 r. formalnie, że normy obowiązujące w Nowej Zelandii zapewniają odpowiedni poziom ochrony danych osobowych. Umożliwiła tym samym zwiększenie wymiany handlowej tego kraju z Unią Europejską. W swojej decyzji Komisja uznała obowiązujące w Nowej Zelandii normy ochrony danych za zgodne z unijnymi. Potwierdziła też, że zapewniają one odpowiednią ochronę danych osobowych obywateli UE. Ma to na celu ułatwienie swobodnego transgranicznego przepływu danych osobowych. Dzięki temu podmioty gospodarcze przetwarzające dane będą miały pewność prawa w zakresie przepisów dotyczących ochrony danych. Jednocześnie utrzymane zostaną wysokie standardy ochrony danych osobowych Europejczyków – podstawowego prawa obywateli UE.

„Udoskonalamy unijne przepisy, aby zapewnić odpowiednią ochronę danych osobowych w UE. Musimy jednak zadbać również o to, by dane unijnych obywateli były bezpieczne także wtedy, gdy przekazywane są poza UE”, powiedziała wiceprzewodnicząca Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości. „Przyjęta decyzja jest kolejnym krokiem na drodze do zwiększenia handlu z naszymi międzynarodowymi partnerami przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokich standardów ochrony danych osobowych na świecie.”

Coraz częściej dane osobowe przekazywane są za granicę i przechowywane na serwerach w wielu krajach na terenie Unii i poza nią. W „nowym wspaniałym świecie” epoki cyfrowej, gdzie za sprawą serwisów społecznościowych i chmur obliczeniowych dane cyfrowe dostępne są zawsze i wszędzie, potrzebujemy trwałych zasad dotyczących przekazywania danych osobowych poza granice UE.

Jest to korzystne również dla gospodarki i wymiany handlowej. Zasady pozwalające ustalić adekwatność norm ochrony danych stanowią ułatwienie dla przedsiębiorstw z UE prowadzących działalność za granicą, gwarantują im bowiem pewność prawa. Uznanie przepisów dotyczących ochrony danych w kraju trzecim jest wyrazem zaufania UE do ogólnego otoczenia regulacyjnego w tym kraju, co ułatwia przekazywanie danych osobowych oraz pobudza wzajemną wymianę handlową.

Nowa Zelandia jest ważnym członkiem forum Współpracy Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC). Łączna wartość wymiany towarowej między Nową Zelandią i UE wynosi 6,7 mld euro rocznie, zaś handlu usługami – 3,1 mld euro rocznie.

- **Kontekst**

Unijna dyrektywa o ochronie danych z 1995 r. ma zastosowanie do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), który obejmuje wszystkie państwa UE oraz Islandię, Liechtenstein i Norwegię.

Przekazywanie danych do krajów spoza EOG, które nie zapewniają ochrony takich danych na poziomie zgodnym z unijnymi normami, wymaga szczególnych środków ostrożności. W przeciwnym wypadku, ze względu na łatwość przekazywania danych w międzynarodowych sieciach, wysoki poziom ochrony danych zapewniony dzięki odnośnej unijnej dyrektywie mógłby szybko zostać obniżony.

Wspomniana dyrektywa stanowi, że dane osobowe mogą być przekazywane do krajów spoza UE i EOG pod warunkiem, że kraje te gwarantują odpowiedni poziom ich ochrony. Wymaga się na przykład, by podstawowe zasady ujęte w unijnych przepisach o ochronie danych były zagwarantowane przez normy prawne oraz by zapewniony był niezależny nadzór nad tymi normami.

Zgodnie z art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46/WE Komisja została uprawniona przez Radę i Parlament Europejski do określenia, czy dane państwo trzecie zapewnia odpowiedni poziom ochrony, bądź dzięki odpowiednim przepisom prawa krajowego, bądź dzięki podjętym zobowiązaniom międzynarodowym.

Po przyjęciu pozytywnej decyzji przez Komisję dane osobowe mogą być przekazywane z 27 państw UE oraz trzech państw członkowskich EOG (Norwegii, Liechtensteinu i Islandii) do danego państwa trzeciego bez konieczności stosowania żadnych dalszych gwarancji.

Dotychczas Komisja uznała, że odpowiednią ochronę zapewniają: Andora, Argentyna, Australia, Kanada, Szwajcaria, Wyspy Owcze, Guernsey, Izrael, Wyspa Man, Jersey, Urugwaj i Stany Zjednoczone.

W styczniu 2012 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący nowelizacji obecnych ram prawnych UE w zakresie ochrony danych. Zgodnie z nowymi przepisami – nad którymi trwa obecnie dyskusja w Parlamencie Europejskim i Radzie UE –

przewidziana w dyrektywie z 1995 r. procedura pozwalająca ustalić, czy dane państwo trzecie zapewnia odpowiedni poziom ochrony danych osobowych, będzie nadal stosowana. Przy okazji uszczegółowione zostaną kryteria i wymogi niezbędne do oceny poziomu ochrony danych zapewnianej przez państwo trzecie lub organizację międzynarodową.

- **Dodatkowe informacje**

Komisja Europejska – Ochrona danych poza UE

http://ec.europa.eu/justice/data-protection/data-collection/data-transfer/index_en.htm

Komisja Europejska – Handel z Nową Zelandią

<http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/bilateral-relations/countries/new-zealand/>

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, unijnej komisarz ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.